

TAMPERE.
FINLAND

VIINIKANLAHTI

KANSAINVÄLINEN IDEAKILPAILU

KILPAILUOHJELMA 15.5.2019

KILPAILUSSA NOUDATETTAVA OHJELMA ON ENGLANNIKIELINEN
OSOITTEESSA WWW.TAMPERE.FI/VIINIKANLAHTI

1. VAIHE 15.5.2019 - 27.9.2019

2. VAIHE 15.11.2019 - 14.2.2020

TAMPERE

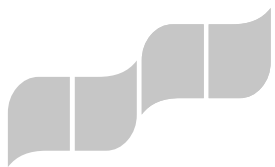
Viiden tähden keskustan kehitysohjelma

SAFA

Suomen Arkkitehtiiliitto (SAFA)

Suomen Maisema-arkkitehtiiliitto (MARK)

KANSIKUVA: Tampere on nopeasti kasvava suomalainen kaupunki kahden järven välissä. Viinikanlahden kilpailualue on kuvassa etualalla. Se rakentaminen laajentaa keskustaa etelään. *Kuva Tampereen kaupunki / Lentokuva Vallas, 2018.*

TAMPERE.
FINLAND

VIINIKANLAHTI

KANSAINVÄLINEN IDEAKILPAILU

KILPAILUOHJELMA 15.5.2019

Kilpailu Tampereen kaupungin verkkosivulla:

www.tampere.fi/viinikanlahti

Kilpailun verkkosivu ja kilpailijoiden asiointisivusto, jonne pääsee myös kaupungin sivustolta:

<http://tampere.weup.city/viinikanlahti-competition>

TAMPERE

SAFA Suomen Arkkitehtiiliitto (SAFA)

 Suomen Maisema-arkkitehtiiliitto (MARK)

SISÄLLYS

1 Kilpailukutsu	6	
2 Tietoja Tampereesta ja kilpailualueesta	10	
2.1 Tampereen ja keskustan kaupunkikehitys		
2.2 Tampereen ja keskustan historiallinen tausta		
2.3 Kilpailualue pähkinänkuoressa		
3 Kilpailun tavoitteet ja arvosteluperusteet	14	
3.1 Kilpailun tavoitteet		
3.2 Kilpailun arvosteluperusteet		
4 Kilpailuehdotusten suunnitteluohjeet	18	
4.1 Kilpailualue		
4.2 Kaupunkirakenne		
4.3 Liikenneympäristö		
4.4 Asuinympäristö		
4.5 Kaupunkiarkkitehtuuri		
4.6 Maisema-arkkitehtuuri		
4.7 Vapaa-aika ja matkailu		
4.8 Satamat, rannat ja vesialueet		
4.9 Infrastruktuuri ja geotekniikka		
4.10 Ympäristöhäiriöt		
5 Kilpailuehdotusten laadintaohjeet	31	
5.1 Kilpailuehdotusten nimimerkki ja anonymiteetti		
5.2 Kilpailuehdotusten kieli		
5.3 Vaaditut asiakirjat kilpailun ensimmäisessä vaiheessa		
5.4 Vaaditut asiakirjat kilpailun toisessa vaiheessa		
5.5 Kilpailuehdotusten sisäänjätto ensimmäisessä ja toisessa vaiheessa		
6 Kilpailutekniset tiedot	34	
6.1 Osallistumisoikeus		
6.2 Kilpailukieli		
6.3 Aikataulu		
6.4 Palkinnot ja lunastukset		
6.5 Tuomaristo		
6.6 Työryhmä, asiantuntijat ja kilpailun sihteeri		
6.7 Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen		
6.8 Kilpailua koskevat kysymykset		
6.9 Tuomariston oikeus muutoksiin		
6.10 Jatkotoimet kilpailun seurauksena		
6.11 Kilpailuehdotusten käyttö- ja julkaisu-oikeus		
6.12 Kilpailun verkkosivu		
6.13 Kilpailun ohjelma-asiakirjat		
6.14 Lisää tausta-aineistoja		
Kilpailuohjelman liite	42	
Kilpailuohjelman lähtötiedot ja liiteaineistot		

1 KILPAILUKUTSU

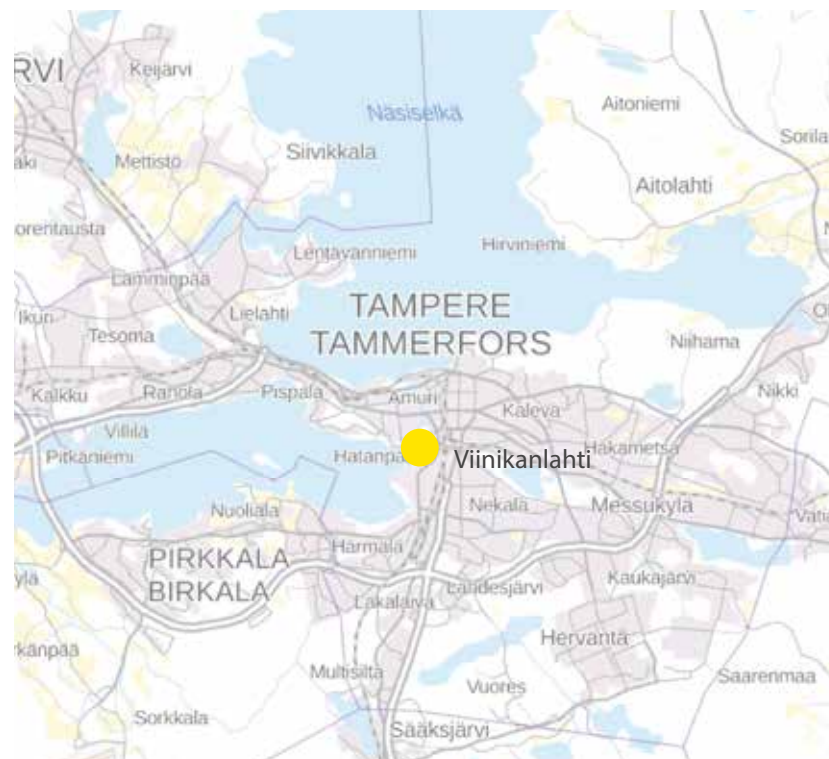
Tampereen kaupunki järjestää vuosina 2019–2020 kaksivaiheisen, kansainvälisen ja kaikille avoimen ideakilpailun omistamistaan Viinikanlahden maa-, ranta- ja vesialueista kaupungin keskustan eteläpuolella. Kilpailun tarkoituksena on löytää laadukas, kiinnostava ja innovatiivinen kaupunkisuunnittelukonsepti keskustaa laajentavalle uudelle kaupunginosalle rantoineen, viheralueineen ja vesialueineen.

Ideakilpailun tehtävään kuuluu kaupunki- ja maisema-arkkitehtuurin, asuin- ympäristön, vapaa-ajan, ympäristön ja viheralueiden suunnittelua sekä näihin liittyvien sisältöjen yhteensovittamista ja konseptointia. Ensimmäisen vaiheen perusteella toiseen vaiheeseen kutsutaan viidestä kymmeneen kilpailijaa. Kilpailualueeseen liittyviä tavoitteita sekä sisällöllisiä, ympäristöllisiä, liikenteellisiä, teknisiä ja toteutettavuuteen liittyviä ohjeita kilpailijat saavat valmiina. Kilpailutehtävänä on suunnitella näiden pohjalta uusi järvenrantakaupunginosa 2000-luvun Tampereelle.

Kilpailualue on osa kehittyvää Tampereen järvenrantakaupunkia ja keskustaa. Kilpailualueen rakentaminen alkaa aikaisintaan vuonna 2024. Kilpailualueen pääkäyttötarkoituksia ovat asuminen, virkistys ja vapaa-aika sekä niihin liittyvät palvelut. Kilpailun tulosten pohjalta Tampereen kaupunki laatii alueelle yleissuunnitelman ja asemakaavan. Kilpailun jälkeen yhteistyö voittajien kanssa on mahdollista. Mahdollisen toimeksiannon saavalla on oltava ammatillinen pätevyys tehtävän suorittamiseen.

Kilpailu on Suomen lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) mukainen suunnittelukilpailu. Kilpailu on ideapainotteinen. Kilpailun järjestää Tampereen kaupunki yhteistyössä Suomen Arkkitehtiiliitto SAFA:n ja Suomen Maisema-arkkitehtiiliitto MARK:n kanssa. Tampereen kaupungin puolesta kilpailun järjestämisestä vastaa Viiden tähden keskustan kehitysohjelma.

KUVA: Kilpailualueen sijainti Tampereella. Kartta Tampereen kaupunki 2019.

KUVA: Kilpailualue etelästä. Kuva Tampereen kaupunki / Lentokuva Vallas, 2018.

2 TIETOJA TAMPEREESTA JA KILPAILUPEALUEESTA

2.1 TAMPEREEN JA KESKUSTAN KAUPUNKIKEHITYS

Tampere on 2000-luvulla **Suomen vetovoimaisimpia ja nopeimmin kasvavia kaupunkeja**. Tampere yhdistyy valtakunnan vilkkaimpien rata- ja liikenneväylien kautta kaikkialle Suomeen, Helsingin metropolialueeseen ja maailmalle. Kaupungin väkiluku oli vuoden 2018 lopussa noin 230 000 asukasta, kasvu edelliseen vuoteen nähden oli miltei 3 400 uutta asukasta. Kaupunkia ympäröi kehittyvä kaupunkiseutu, maakunta ja tätäkin laajempi talousalue. Tampereen keskusta on näiden kaikkien elinvoiman ja kilpailukyvyn kasvualusta.

Tampereen kaupunki kehittää keskustan kaupunkiympäristöä, toimintaympäristöä ja saavutettavuutta suunnitelmallisesti ja määrätietoisesti. Ajankohdaisia suuria **strategisia hankkeita** ovat esimerkiksi raitiotie, rautatien päälle rakennettavat Kansi ja Areena sekä Asemakeskus, maanalaisen pysäköinnin ja huollon järjestelmä sekä haku Euroopan kulttuuripääkaupungiksi vuonna 2026. Näiden lisäksi keskustaa täydennysrakennetaan ja maankäyttöä raitiotien varressa ja joukkoliikenneväyhyksillä tehostetaan. Järvien rantoja muutetaan entisistä teollisuusalueista asumisen ja virkistysalueiksi.

2.2 TAMPEREEN JA KESKUSTAN HISTORIAALLINEN TAUSTA

Tampereen **varhaisessa historiassa** paksu mannerjää peitti maiseman vielä noin 10 000 vuotta sitten. Jääkauden jälkeisinä vuosituhansina syntyivät harjut, järvet ja koski. Nykyisen keskustan halki Näsijärvestä 18 metriä alempana olevaan Pyhäjärveen virtaava Tammerkoski puhkesi noin 7 500 vuotta sitten. Kivikaudella ja muina esihistorian aikakausina eränkävijät kulkivat harjujen maareittejä ja järvien vesireittejä pitkin. Nykyisen keskustan tietämillä ne kohdasivat luontaisesti. Historiallisella ajalla paikalle vakiintui pysyvää asutusta. Syntyi myllyjä, markkinapaikka, kyliä ja kartanoita. Ruotsin kuningas Kustaa III perusti kaupungin vuonna 1779.

Kaupungin kasvu liittyi **industrialismin** aikakauteen 1700- ja 1800-luvulla. Tampereen teollistumiseen liittyvä tieto ja taito tuli ulkomailta, minne myös tuotteet enimmäkseen myytiin. Tammerkoski antoi vesivoiman puuvilla-, paperi-, konepaja- ja muulle teollisuudelle sekä mm. pohjoismaiden ensimmäiselle sähkövalolle. Puutavaraa kuljetettiin tehtaille ensisijaisesti vesiteitä pitkin. Iso askel kaupunkikehityksen historiassa oli rautatien rakentaminen 1800-luvun lopulla. Maanteiden suuri merkitys vakiintui vasta 1900-luvun lopulla. Tampereen saavutettavuus valtakunnallisilla liikenneverkoilla on aina ollut hyvä.

Tampereen historiassa merkitykselliset järvimaisema, hyvä saavutettavuus, raideliikenne, teollisuus, vahvat elinkeinot sekä peloton uudistumiskyky ovat Tampereen vahvuuksia tänäkin päivänä **2000-luvulla**. Nykyisellä yliopisto-, teknologia-, kongressi-, kauppa- ja tapahtumakaupungilla on ainutlaatuisen kauniit puitteet kasvaa ja kehittyä. Kaupungissa asuu tulevaisuuteen uskovia, kansainvälistyviä 2000-luvun ihmisiä. Tämän päivän kaupunkia ja keskustaa suunnitellaan heidän tarpeisiinsa ja uusinta tietoa ja taitoa käyttämällä. Tämä näkyy myös Viinikanlahden uuden kaupunginosan suunnittelussa.

KUVA: Kilpailualueelta avautuu kauniit maisemat Pyhäjärvelle. Valokuva: *Tampereen kaupunki / Atacan Ergin, 2014.*

2.3 KILPAILUALUE PÄHKINÄNKUORESSA

Kilpailualue sijaitsee **Pyhäjärven rannalla** ja aivan **Tampereen keskustan rajalla**. Kaupunkikeskustan lisäksi läheisyydessä on teollisuutta, liikennealueita, toimistotyöpaikkojen alueita, asuntoalueita sekä Hatanpään sairaala ja historiallinen kartano puistoihin. Kilpailualue on entisiä Hatanpään kartanon maa-talousmaita. Kaupungistumisen myötä alueen maankäyttö muuttui. Viimeisen sadan vuoden aikana siellä on ollut enimmäkseen teollisuuden, varastoinnin ja yhdyskuntateknisen huollon toimintoja. Näihin viime vuosikymmenien vai-heisiin liittyen rantoja on muokattu ja täytetty useaan otteeseen.

Kilpailualueella toimii nykyisin **Viinikan jätevedenpuhdistamo**. Sen 1970-lu-vulla alkanut toiminta on siirtymässä toisaalle, jo rakenteilla olevaan Sulka-vuoren keskuspuhdistamoon. Nykyinen jätevedenpuhdistamo toimii uuden puhdistamon varajärjestelmänä vielä muutamia vuosia. Sen jälkeen raken-teet puretaan ja ympäristö puhdistetaan. Kilpailualueen rannoilla on julkisia puistoja kävely- ja pyöräiteineen, satama-alueita ja vesiurheiluun liittyviä harrastuspaikkoja. Lisäksi kilpailualueella on katu- ja pysäköintialueita. Kilpai-lualueen kaikki maa- ja vesialueet ovat kaupungin omistuksessa. Osa alueista on vuokrattuna alueen nykyisille toimijoille.

Kilpailualue kytkeytyy ympäröivään **liikenneverkkoon** vilkkaasti liikennöityjen katujen kautta. Hatanpään valtatie yhdistää alueen keskustaan ja Pirkkalan kunnan suuntaan. Kävelyn ja pyöräilyn reitit kulkevat katujen varsia ja rantoja pitkin. Kilpailualueen ohi kulkee Suomen vanhin sisävesiliikenteen laivareitti, jonka päätesatama on keskustassa. Kilpailualueella on viranomaisten satama ja vilkkaita vesiurheilun, liikunnan ja veneilyn harrastuspaikkoja. Todennäköises-ti tulevaisuudessa kilpailualueen ohi kulkee **raitiotie** Tampereen keskustasta Pirkkalan kuntakeskuksen ja lentokentän suuntaan.

Maisemarakenteessa kilpailualue on pitkän harjuselänteen eteläpuoleisessa ja vesien täyttämässä laaksopainanteessa. **Maisema** on ihmisen voimakkaasti muokkaamaa kaupunkiympäristöä. Keskustan puoleisilta rannoilta on veden yli suora näköyhteys kilpailualueelle. Kilpailualueelta avautuu näkymät Pyhä-

järven selälle, Pyynikin metsiin ja rannoille, Eteläpuistoon, Tammerkosken ja Ratinan sillalle sekä Ratinanrannan asuntoalueelle sekä Viinikanojan suistoon. Viinikanlahden vesialue on Tampereen eteläpuolisen Pyhäjärven lahti. Pyhä-järvi on osa laajaa Kokemäenjoen vesistöaluetta veneily- ja laivareitteineen. Pohjoisesta vesialueelle laskee keskustaa halkova Tammerkoski ja idästä kapea Viinikanoja. Vesialueella on järvisedden läpivirtausta ja pinnan korkeusvaihtelua.

Kilpailualueen **maasto ja ympäristö** on suureksi osaksi vanhaa, teollisuus- ja kaupunkihistoriaan liittyvää alavaa täyttömaata. Rantaviivat ovat ihmisen muokkaamia ja keinotekoisia. Suuri osa kilpailualueen maa- ja vesialueista on nykyisin pilaantunutta. Lähialueilla on meluhaittaa aiheuttavaa teollisuutta sekä ympäristöriskejä aiheuttavaa valtakunnallista liikennettä ml. järjestelyra-tapiha. Kilpailun alkaessa kilpailualueen sisältä ei ole tiedossa suojeltuja mui-naisjäänneksiä, vaalittavia rakennettuja kulttuuriympäristöjä tai rakennuksia eikä kulttuurimaisemallisista syistä vaalittavia piirteitä. Luonnoltaan arvokkaita kohtia on Viinikanojan suulla. Tampereen kaupunki tekee vuoden 2019 aikana ympäristöstä lisää tarkentavia selvityksiä. Nämä otetaan huomioon kilpailun toiseen vaiheeseen valituille kilpailijoille annettavissa ohjeissa.

Tulevaisuudessa kilpailualue uudistuu jätevedenpuhdistamon leimaamasta alueesta keskustaa laajentavaksi, kaupunki- ja **maisema-arkkitehtuuriltaan laadukkaaksi** asuntovaltaiseksi **2000-luvun kaupunginosaksi** rantoihin liit-tyvine viher- ja virkistysalueineen. Alueen suunnittelu alkaa 2019–2020 Tam-pereen kaupungin järjestämällä avoimella, kaksivaiheisella ja kansainvälisellä ideakilpailulla. Tämän jälkeen suunnitelmaa tarkennetaan ja kehitetään yleis-suunnitelmana. Tampereen kaupungin asemakaavaprosessi alkoi vuonna 2019 ja päättyy 2022–2023. Alue rakennetaan vaihteittain vuosien 2024–2035 välillä.

3 KILPAILUN TAVOITTEET JA ARVOSTELUPERUSTEET

3.1 KILPAILUN TAVOITTEET

Kilpailun tarkoituksena on löytää kiinnostava kaupunki- ja maisemakuvallinen idea Tampereen Viinikanlahden uudelle kaupunginosalle. Alue laajentaa Tampereen keskustaa etelään. Tavoitteena on raitiotiehen tukeutuva, turvallinen, ekologinen ja keskustamainen kaupunginosa järven rannalla. Kilpailun pohjalta alueelle laaditaan tarkentava yleissuunnitelma sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukainen asemakaava. Viinikanlahden aluetta kunnostetaan ja rakennetaan vaiheittain vuosina 2024–2035, sen jälkeen kun nykyinen Viinikan jätevedenpuhdistamo on lopettanut toimintansa.

Viinikanlahden alueen pääkäyttötarkoituksia ovat asuminen, vapaa-aika ja virkistys. Näihin liittyy myös palveluja ja työpaikkoja synnyttäviä toimintoja. Kilpailualueelle tavoiteltava asukasluku on vähintään 3 000 asukasta. Tämä on viidennes vuosille 2015–2030 asetetusta tavoitteesta: +15 000 uutta asukasta keskustaan. Tavoiteltava pysyvien työpaikkojen määrä kilpailualueella on joitakin kymmeniä ja välilliset, koko vaikutusalueen huomioon ottavat muuntojoustavat työpaikat mukaan lukien joitakin satoja. Viinikanlahden uusi kaupunginosa tukee koko Tampereen keskustan elinkeinoelämän menestystä.

Kilpailun tavoitteet perustuvat Tampereen kaupunginvaltuuston hyväksymään kaupunkistrategiaan ja keskustan strategiseen osayleiskaavaan sekä kaupunginhallituksen hyväksymään Viiden tähden keskustan kehittämisohjelmaan 2018–2030 ja sen kuuteen toimenpidekokonaisuuteen. Tampereen kaupunginhallitus päätti Viinikanlahden kilpailun tavoitteista 23.4.2019 seuraavasti:

Kaupunkiympäristöä koskevat tavoitteet

1. Liikenne ja liikkuminen:

Viinikanlahden alueen esteetön liikenneverkko rakennetaan ensisijaisesti raitiotiehen ja joukkoliikenteeseen sekä kävelyyn ja pyöräilyyn tukeutuvaksi. Ranta- ja vesireitit rakennetaan palvelemaan vapaa-aikaa ja matkailua. Pysäköinti järjestetään muuntojoustavalla ja älykkäällä tavalla. Kilpailulla etsitään hyvää liikenteen ja liikkumisen kokonaisideaa, joka sopii 2000-luvun Tampereelle.

2. Rakentaminen ja arkkitehtuuri:

Viinikanlahden kaupunginosa rakennetaan osaksi Tampereen keskustaa. Kaupunki- ja maisema-arkkitehtuuri sovitetaan yhdeksi kokonaisuudeksi. Tavoitteena on mahdollisimman hiilineutraali kaupunginosa, kestävä rakentaminen ja laadukas arkkitehtuuri. Kilpailulla etsitään vaiheittain ja taloudellisesti toteuttamiskelpoista kaupunkirakennetta.

3. Urbaanit ulkotilat ja kaupunkivihreä:

Viinikanlahden alue rakennetaan osaksi Tampereen järvenrantakaupunkia ja sen maisemaa. Pyhäjärven vesistömaisema ja rannat suunnitellaan koko keskustaa palvelevaksi julkiseksi ympäristöksi. Keskustan rantojen julkiset kaupunkitilat ja monimuotoiset viheralueet jatkuvat katkeamattomina läpi Viinikanlahden alueen. Viherympäristö jatkuu myös korttelialueille.

Toimintaympäristöä koskevat tavoitteet

4. Kaupunkikulttuuri, tapahtumat ja matkailu (3.4):

Viinikanlahden rannat ja vesialueet rakennetaan oleskeltaviksi ja urbaaneiksi virkistysalueiksi kaikkien keskustan asukkaiden sekä muiden kaupunkilaisten ja matkailijoiden aktiiviseen käyttöön. Alueen nykyiset satamat ja harrastuspaikat ovat lähtökohta laajemmalle vapaa-ajan palvelujen ja matkailun kehittämiselle osana Tampereen järvi- ja vesikaupunkia.

5. Asuminen ja elämäntapa (3.5):

Viinikanlahden kaupunginosaan rakennetaan kodit ja lähipalvelut vähintään 3 000 asukkaalle. Kaupunginosa rakennetaan terveelliseksi ja turvalliseksi asuin- ympäristöksi kaiken ikäisille ihmisille. Asuntorakentamisessa mahdollistetaan joustavia tapoja asumisen, työn ja vapaa-ajan yhdistämiseen, 2000-luvun ihmisten tarpeisiin. Asumisen profiloinnissa tärkeää on sijainti keskustassa ja järven rannalla.

6. Elinkeinot ja osaaminen (3.6):

Viinikanlahden uusi kaupunginosa tukeutuu ensisijaisesti keskustan kaupallisiin, julkisiin ja muihin palveluihin. Uudet asukkaat tuovat lisää elinvoimaa Tampereen keskustan liike- ja palveluyrittäjille. Lähitöllä on valmiiksi toimialoiltaan monipuolinen työpaikkatarjonta. Asumiseen liittyvät joustavan työnteon mahdollisuudet integroidaan korttelirakenteisiin. Kaupunginosassa mahdollistetaan julkisiin ja yksityisiin lähipalveluihin sekä matkailuun ja vapaa-aikaan perustuvat työpaikat.

3.2 KILPAILUN ARVOSTELUPERUSTEET

Kilpailun tärkein arvosteluperuste on se, kuinka hyvin kilpailuehdotus toteuttaa Tampereen kaupunginhallituksen 23.4.2019 hyväksymiä kilpailun tavoitteita, jotka on esitetty kilpailuohjelman kappaleessa 3.1. Lisäksi arvioidaan, miten hyvin kilpailuohjelman luvussa 4 esitettyjen suunnitteluohjeiden linjat toteutuvat. Arvostelussa kilpailuehdotuksen kokonaisratkaisun ansioita pidetään tärkeämpinä kuin osaratkaisujen tai yksityiskohtien virheettömyyttä. Kokonaisratkaisun arvioinnissa pidetään tärkeänä seuraavia näkökohtia:

- suunnitelman omaleimaisuus, laadukkuus ja korkeatasoisuus
- kaupunkiympäristön ja toimintaympäristön suunnittelun hyvä kokonaisote
- kaupunki- ja maisema-arkkitehtuurin innovatiiviset yhdistelmät
- hyvän kaupunkiasumisen, vapaa-ajan ja virkistyksen kehittämisideat
- julkisten ulkotilojen monipuolisuus, yhteiskäyttöisyys, oleskeltavuus ja viihtyisyys
- uuden kaupunginosan ekologisuus, monipuolisuus ja liittyminen keskustaan
- viheralueiden ja kaupunkiluonnon jatkuvuus, monipuolisuus ja liittyminen vesistöön
- liikenne- ja liikkumisjärjestelyjen toimivuus sekä kytkeytyminen ympäröiviin liikenneverkkoihin
- kehittämis- ja toteuttamiskelpoisuus sekä vaihteittain rakentamisen mahdollisuus
- uudelle kaupunginosalle muodostuva imago ja identiteetti.

KUVA: Tampereen keskustan rakennettu ympäristö kehittyy erityisesti nykyisellä rautatievyöhykkeellä (monitoimiareena, asemakeskus ja korkeaa rakentamista radan päällä olevalla kannella), rannoilla (uusia asunto- ja virkistysalueita entisille teollisuusalueille) sekä täydennysrakentamalla vanhan kaupunkirakenteen sisällä. Keltaisella esitetyt rakennukset ovat Tampereen kaupungin suunnitelmien mukaista uutta rakentamista, jonka yksityiskohdat voivat vielä muuttua. Kaupunkimallin kuvassa on visio keskustasta vuonna 2030. Viinikanlahdesta tulee sen uusi kaupunginosa. Tampereen kaupunginhallituksen asettamat kilpailun tavoitteet ovat Viiden tähden keskustan kehittämisohjelman 2018-2030 mukaiset. Kuva Tampereen kaupunki / Visualisointi Arkkitehdit MY, 2018.

4 KILPAILUEHDOTUSTEN SUUNNITTELUOHJEET

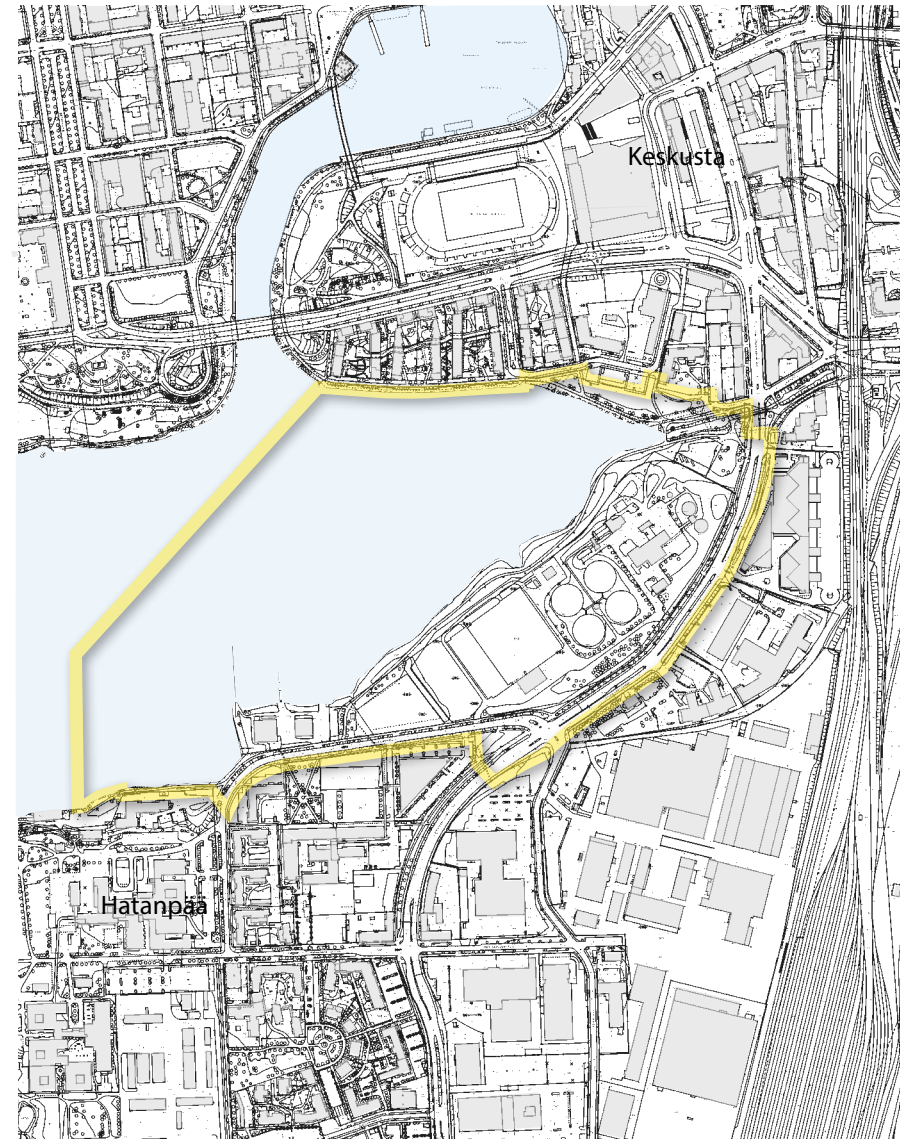
Kilpailuohjelman suunnitteluohjeet kertovat suunnittelussa tarvittavat lähtötiedot. Sanallisiin suunnitteluohjeisiin liittyvät ja niiden sisältöä selventävät kartat ja muut viiteaineistot ovat kilpailuohjelman liitteenä.

4.1 KILPAILUALUE

Kilpailuehdotuksessa tulee esittää ideasuunnitelma uudesta kaupunginosasta ja siihen liittyvästä kaupunki- ja vesimaisemasta.

Suunnitteluohjeet:

- Kilpailualueen **rajaus** on esitetty kartalla.
- Kilpailualueen **koko** kaikkine vesi- ja maa-alueineen on kaikkiaan 387 946 m².
- Kilpailualueesta vain osa on muuttuvan maankäytön aluetta.
- Rakentamista ja muita **merkittäviä muutoksia** sallitaan vain alueen eteläosaan **Hatanpään puolelle**.
- Kilpailuehdotuksessa tulee suunnitella **koko kilpailualue** eikä kilpailualueen rajoja saa ylittää.
- Kilpailualueen mitoituslukuina esitetään kilpailualueen rajauksen sisällä olevat **tunnusluvut**.

KUVA: Kilpailualueen rajaus Tampereen keskustan eteläpuolella. Kartta Tampereen kaupunki, 2019.

4.2 KAUPUNKIRAKENNE

Kilpailuehdotuksessa tulee esittää kokonaisidea siitä, miten Viinikanlahden uusi kaupunginosa sekä siihen liittyvät vesialueet, rannat ja viheralueet nivoutuvat osaksi Tampereen järvenrantakaupunkia ja keskustaa vuonna 2030.

Suunnitteluohjeet:

Kilpailuehdotuksen tulee liittyä luontevaksi osaksi Viiden tähden keskustan kehittämisohjelman 2018–2030 mukaista Tampereen keskustan **kaupunkirakennetta vuonna 2030**. Kilpailualueelle osoitettavan maankäytön pääkäyttötarkoituksia ovat asuminen ja siihen liittyvät **julkiset palvelut** sekä **vapaa-aika ja virkistys**.

Kilpailualueen muita pakollisia käyttötarkoituksia ovat **satamat** ja niihin liittyvät palvelut, rantoihin ja vesistöön liittyvät **harrastuspaikat**, alueelle identiteettiä antavat julkiset kaupunkitilat, läpi alueen jatkuvat **viheralueet** ja **ulkoilureitit** sekä **yhdyskuntateknisen huollon** ja **liikenteen alueet**.

Kilpailualueelle ja erityisesti julkisiin ulkotiloihin liittyvien rakennusten maantasokeroksiin saa esittää **asuntorakentamiseen integroitavia työpaikka-, palvelu- ja vapaa-ajan toimintoja**. Kilpailualueelle voi perustellusti esittää kilpailuehdotuksen kokonaisideaan liittyviä **muita toimintoja**, ensisijaisesti kuitenkin liittyen vapaa-aikaan ja matkailuun ml. majoituspalvelut.

Kilpailualueelle **ei saa esittää** kauppakeskuksia tai muita merkittäviä kaupan palvelukeskittymiä, ei myöskään teollisuutta tai laajoja liike- ja toimistotilakeskittymiä. Kilpailualueen rakentamisen tulee olla **teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa**. Kilpailualueen rakentamisen tulee olla **toteutettavissa vaiheittain 5 - 10 vuoden aikana** ja osakokonaisuuksina

4.3 LIIKENNEYMPÄRISTÖ

Kilpailuehdotuksessa tulee esittää kilpailualueen sisäinen liikenteen ja liikumisen verkko sekä sen liittyminen raitiotiehen ja ympäröivään liikenneverkkoon kaikkien kulkumuotojen osalta.

Suunnitteluohjeet:

Kilpailuehdotus ja sen **liikenneverkko** on suunniteltava kilpailualueen sijaintiin perustuvien, kaupunkiekologisesti kestävien sekä esteettömyyttä ja helppokulkuisuutta korostavien liikkumismuotojen pohjalta. Ensisijaisia liikkumismuotoja ovat kävely, pyöräily sekä raitiotie ja muu joukkoliikenne. Kilpailuehdotuksen tulee yhdistää maalla ja vesillä kulkevat vapaa-ajan liikenne- ja liikkumisreitit luontevalla tavalla toisiinsa ja ympäröivään liikenneverkkoon.

Kilpailuehdotuksessa osoitetaan järvimaisemaan tukeutuvat, alueen läpi kulkevat rantojen **ulkoilu- ja virkistysreitit** keskustan, Hatanpään kartanon ja Arboretumin sekä lidesjärven suuntiin. Nämä virkistysreitit jatkavat Tammerkosken rantareittejä, jotka kulkevat keskustan läpi järveltä järvelle ja edelleen etäämmälle.

Kilpailuehdotuksessa osoitetaan uuden kaupunginosan sisäiset, sujuvat ja viihtyisät **kävelyreitit** raitiotiepysäkeille, bussipysäkeille, päiväkodille ja koululle, puistoihin, leikki- ja liikuntapaikoille sekä muihin arjen palveluihin.

Kilpailuehdotuksessa alueen läpi kulkevat pitkämatkaiset nopean **pyöräilyn pääreitit** tukeutuvat ensisijaisesti Hatanpään valtatiehen ja muuhun katuverkkoon. Alueen läpi kulkevia hitaan pyöräilyn reittejä voi sijaita myös rantojen tuntumassa ja muualla kilpailualueen sisällä, missä ne on liikenneturvallisuuteen liittyvistä syistä selkeästi erotettava kävelyreiteistä ja -alueista.

Kilpailualueen **joukkoliikenne** vuonna 2030 perustuu ensisijaisesti **raitiotiehen** Hatanpään valtatiellä kilpailun lähtötiedoissa ja liiteaineistossa esitetyn alustavan katupoikkileikkauksen ja pysäkkisijaintien mukaisesti.

Tampereen keskustasta Pirkkalan suuntaan menevästä linjasta ei ole vielä päätöstä vuonna 2019. Raitiotien toteutuminen Hatanpään valtatielle ja kilpailualueen kohdalle on todennäköistä 2020-luvun aikana. Raitiotien valmistumiseen saakka alueen joukkoliikenne hoidetaan busseilla nykyiseen tapaan. Kilpailun lähtöaineistoissa ja liitteissä on esitetty kaksi mahdollista ja keskenään vaihtoehtoista raitiotiepysäkin sijaintia, joista kilpailuehdotukseen on valittava toinen. **Bussiliikenne** kulkee raitiotien valmistumisenkin jälkeen alueen ohi mm. Hatanpään sairaalalle. Joukkoliikenteen reittien ja pysäkkien sijainnit on kuvattu tarkemmin kilpailuohjelman liitteessä.

Hatanpään valtatie ja Hatanpääkadun liittymä tulee kilpailuehdotuksessa osoittaa muotoilultaan parannettuna. Liittymän järjestelyissä tulee noudattaa kilpailun liite- ja lähtöaineistossa annettua suunnitelmaa. Liittymäjärjestely parantaa ajoneuvoliikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta.

Kilpailualueen **ajoneuvoliikenne** on osoitettava Hatanpään valtatie ja Hatanpääkadun kautta. Kilpailun lähtöaineistossa on osoitettu **kaksi katuliittymän paikkaa** kilpailualueelta ympäröivään katuverkkoon. Kaikki kilpailualueen ajoneuvoliikenne on ohjattava näiden kautta. Katuliittymä Hatanpään valtatielle on valo-ohjattu. Kilpailuehdotuksen tulee noudattaa valmiina annettuja katuliittymien paikkoja.

Kilpailuehdotusten korttelirakenteen tulee sallia sujuva **huoltoliikenne** alueen uusien käyttötarkoitusten ja toiminnallisten sisältöjen mukaisesti. Huoltoliikennettä aiheuttavia toimintoja ovat esimerkiksi korttelikohtaiset jätehuollon koonta-asemat, sataman toiminnot sekä julkisten rakennusten ja kaupallisten toimintojen tavaraliikenne. Jäteveden pumppaamon kortteliin ja sen rakennukselle tulee osoittaa kilpailualueen katuverkon kautta kuorma-auton mitoitukselle riittävä ajoyhteys ja huoltoliikenteen reitti. Samoin tulee osoittaa huoltoliikenteen ajoyhteys raitiotien sähkönsyöttöasemalle ja teknisen huollon rakennukselle. Näistä annetaan tarkempia suunnitteluohjeita infrastruktuuria käsittelevässä kappaleessa.

Kilpailualueen **pysäköinti** tulee osoittaa kilpailualueelle ja kilpailuehdotuksessa esitettyjen toimintojen edellyttämällä tavalla. Asuntorakentamiselle

tulee osoittaa 1 autopaikka 180 k-m² kohti ja liike- ja toimistorakentamiselle 1 autopaikka 145 k-m² kohti. Pysäköinti tulee kilpailuehdotuksissa esittää sijainniltaan ja rakenteiltaan muuntojoustavaksi siten, että pysäköintilaitoksia ja -alueita voidaan toteuttaa rakentamisajankohdan todellista tarvetta vastaava määrä. Pysäköinnin tarpeisiin varattavien alueiden tai rakennusten tulee kokonaan tai osittain olla muutettavissa myöhemmin toiseen käyttötarkoitukseen korttelirakenteen kokonaisidean kärsimättä. Pysäköinnin järjestämisessä tulee varautua yhteiskäyttöisiin, vuokrattaviin ja mitoitteluun erilaisiin tulevaisuuden ajoneuvoihin. Autopysäköinti tulee esittää **keskitettynä laitospohjaisena** järjestelmänä, jonka yksiköt ovat **toteutettavissa vaiheittain**, esimerkiksi korttelikokonaisuuksittain 5–10 vuoden aikana. Maanalaisia pysäköintiratkaisuja ei saa sijoittaa kappaleessa 4.9 määritetyn alimman sallitun lattiakoron eikä alimman sallitun rakentamiskorkeuden alapuolelle. Kilpailualueelle osoitettavien keskitettyjen rakenteellisten pysäköintitilojen ajoyhteydet tulee suunnitella kytkettäväksi kilpailutehtävässä annettujen uusien katuliittymien kautta Hatanpääkadulle ja Hatanpään valtatielle. Pysäköintijärjestelyissä tulee ottaa huomioon huoltoajojen tarpeet ja reitit. Sataman pysäköinti tulee järjestää viranomaisten toimintaa, harastustoimintaa, matkailua ja vierasvenesatamaa palvelevalla tavalla. Kokonaisuutena kilpailualueen pysäköinti tulee järjestää **muuntojoustavaksi ja yhteiskäyttöiseksi**, uusia teknologioita soveltavaksi järjestelmäksi. Kilpailualueen pysäköintijärjestelyt tulee suunnitella innovatiivisesti ja **älykkään pysäköinnin** keinoilla, soveltaen pysäköinnissä nähtävillä olevia kehitystrendejä. Näitä ovat mm. reaaliaikainen paikkojen hallinta, nimeämättömyys, vuorottaispysäköinti sekä vuokra- ja yhteiskäyttöautot.

Korttelialueiden ja muiden kilpailualueen toimintojen **polkupyöräpysäköinti** tulee toteuttaa korkeatasoisesti. Asuinrakentamiselle tulee osoittaa 1 pyöräpaikka 40 k-m² kohti. Liike- ja toimistorakentamiselle sekä päiväkodille ja koululle tulee osoittaa 1 pyöräpaikka 100 k-m² kohti. Enenevän pyöräilyn, keskusta-asumisen ja omaehtoista arkiliikkumista arvostavan elämäntavan trendit tulee ottaa huomioon. Asuntorakentamisen pyöräpaikoista tulee vähintään puolet sijoittaa lukittuun, katettuun ja esteettömästi saavutettavaan rakennukseen. Huomiota tulee kiinnittää vapaa-ajan toimintojen ja palvelujen pyöräpysäköintiin.

4.4 ASUINYMPÄRISTÖ

Kilpailuehdotuksessa tulee kaupunkisuunnittelun keinoin ilmaista, millainen on tulevaisuuden hyvä uusi asuinympäristö Tampereen keskustassa ja järvenrantakaupungissa 2030-luvulla.

Suunnitteluohjeet:

Kilpailuehdotuksessa tulee luoda asuinympäristönä laadukas uusi kaupunginosa.

Kilpailualueen alustava asukaslukutavoite on vähintään **3 000–4 000 asukasta**. Määrästä voi poiketa perustellusti ylöspäin, kilpailuehdotuksen kokonaisideaan liittyvällä tavalla. Kilpailuehdotuksissa asumisväljyyden mitoituslukuina käytetään 45 k-m²/hlö. Todellisena asuinpinta-alana tämä vastaa noin 38,25 m²/hlö. Laskennallinen kerrosalan ja asuin/huoneistoalan välinen kerroin 0.85 on Tampereen keskustalle 2010-luvulla tyypillinen.

Asuntorakentamisen alustava määrällinen tavoite kilpailussa on **130 000–180 000 k-m²**. Kilpailijat voivat poiketa tästä ylöspäin, perustellusti erityisistä ja kilpailuehdotuksen kokonaisideaan liittyvistä syistä. Kilpailuehdotuksissa kilpailualueen asukkaiden lähipalvelut ja muut palvelut osoitetaan kilpailualueen sisälle. Näiden määrä on asukkaiden määrästä ja luonteesta sekä kilpailuehdotuksen muista toiminnoista riippuen noin **3 200–10 000 k-m²**.

Kilpailuehdotuksissa ei saa poiketa asuntorakentamisen **laskennallisista mitoituspäätöksistä**. Kilpailun verkkosivuilla oleva tunnuslukulaskuri auttaa kilpailijoita asumisen tunnuslukujen laskemisessa, kaikille kilpailuehdotuksille yhtenevällä tavalla.

Kilpailuehdotuksessa tulisi varata alueelta vähintään jokaista 3 000 asukasta kohti paikka **päiväkodille** (160 lasta) sekä esi- ja alkuopetukselle eli **pienien lasten koululle** (150 lasta). Rakennuksen laajuus on noin 3 200 k-m². Piha-tilaa tarvitaan vähintään 5 000 m² ulkoleikkeihin ja liikuntaan. Pysäköinnille tarvitaan vähintään 17 autopaikkaa ja 32 pyöräpaikkaa. Asukasmäärän nous-

essa tila- ja muita varauksia on kasvatettava samassa suhteessa. Rakennus voi olla omalla tontillaan tai integroituna muihin toimintoihin ja rakennuksiin. Tiloja palvelevien kulkureittien asuntoalueen sisällä tulee olla turvallisia ja esteettömiä. Puistojen läheisyys tai turvallinen yhteys niihin on suotavaa. Koska käyttäjiä saattaa tulla myös muista kaupunginosista, paikan tulee olla hyvin saavutettavissa myös joukkoliikenteellä ja tontille tulee järjestää toimiva saattoliikennereitti.

Muita asumisen **julkisia lähipalveluja** voivat olla esimerkiksi ikäihmisten, vammaisten ihmisten ja erityisasumisen palvelukeskittymät. Myös opiskelija-asuminen on mahdollista. Kilpailuehdotuksissa voi esittää myös tulevaisuuden asumistapoihin liittyviä muita asumisen julkisia, **puolijulkisia tai yksityisiä palveluja**. Näitä voivat olla esimerkiksi **pienet päivittäistavarakaupat** (kunkin koko noin 200–900 k-m²), ravitsemusliikkeet, pienet kioskit ja kahvilat sekä vapaa-ajan tai joustavan työnteon lähipalvelut omassa asuinympäristössä. Näitä kilpailuehdotuksessa voi sijoittaa erityisesti merkittävien julkisten ulkotilojen yhteyteen, rakennusten maantasokerroksiin, rakennusten hybridiratkaisuina ja/tai asumiselle huonosti sopivan ympäristömelun suuntaan.

Kilpailualue **tukeutuu** kaupan **palveluiltaan ensisijaisesti keskustaan**. Keskustan kaupallisten tilojen mitoitus 2030 riittää hyvin kilpailualueen uusille asukkaille. Vanhaa ja uutta liiketilaa on runsaasti ja ylikin keskustan asujaimiston nykytarpeen. Kävelymatkan päässä kilpailualueesta ja tulevan raitiotien varrella on kauppakeskuksia, tavarataloja ja kivijalkaliikkeitä koostuva kaupallinen ydinkeskusta. Lähimpiä isoja kauppakeskuksia ovat Ratina ja Koskikeskus.

Kaupallinen keskusta ja **muut keskustapalvelut** ovat kilpailualueelta erinomaisesti saavutettavissa kävellen, pyöräillen sekä raitiotien ja joukkoliikenteen avulla. Siksi kilpailuehdotuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota kaupunkiekologisesti kestävien liikkumistapojen järjestelmään sekä omaehtoisen ja esteettömän liikkumisympäristön suunnitteluun.

Kilpailuehdotuksissa asuinympäristön tulee tukeutua sijaintiin **keskustassa ja järven rannalla** sekä **2000-luvun urbaaniin elämäntapaan**. Kilpailualue on osa vaihtelevaa rakennettavaa, Viiden tähden keskustan kehittämisohjelman

mukaista Pyhäjärven rantakaupunkia ja koko Tampereen laajempaa järvenrantakaupunkia. Rannan ja veden läheisyys sekä viheralueiden pitkät jatkumot mahdollistavat monipuolisen vesien ja rantojen virkistyskäytön keskellä kaupunkia. Kilpailuehdotuksissa tulee näyttää, miten tämä voi näkyä alueen kokonaisrakenteessa, asuntokortteleiden rakenteissa, asuntoarkkitehtuurissa ja asumisen sisällöllisissä konsepteissa.

Kilpailuehdotuksissa esitetyn asuntorakentamisen tulee olla **toteuttavissa vaiheittain** ja joustavasti asuntomarkkinoiden vaikeasti ennakoitavan kysynnän mukaan. Asuntorakentamisen toteutus voi alkaa aikaisintaan vuoden 2025 jälkeen. Jos kaikki asukaslukutavoitteen mukaiset asunnot rakennetaan noin 5 vuoden kuluessa, kilpailualueelle muuttaa vuosittain 600 - 800 uutta asukasta. Jos asuntorakentaminen kestää 10 vuotta, uusia asukkaita kilpailualueelle tulee vuosittain keskimäärin 300 - 400 henkeä. Rakennusaika voi olla pitempikin, mikäli esimerkiksi toteutuva asukasmäärä on alustavaa tavoitetta suurempi.

Kilpailuehdotukset tulee suunnitella niin, että alueelle syntyy **hyvää ja laadukasta kaupunkiasumista** kaikenikäisille. Kilpailualueen asuntorakentamisen pitää mahdollistaa monipuolinen väestörakenne. Tämä koskee myös vaiheittain toteutettavan asuntorakentamisen korttelikokonaisuuksia vuositason tasolla. Asuntokortteleiden tulee soveltua kaiken ikäisille ihmisille, eri kokoisille asuntokunnille ja myös lapsiperheille. Erityistä huomiota tulee kiinnittää asuinympäristön **turvallisuuteen, terveellisyteen ja esteettömyyteen** perheiden, lasten ja senioreiden näkökulmasta. Asuinkortteleissa voi olla monenlaisia ja joustavasti muuntuvia asuntoja elämänskaaren eri vaiheisiin.

Kilpailuehdotuksen tulee mahdollistaa asumiseen liittyviä **joustavia työelämän ratkaisuja**. Nämä voivat toteutua mahdollistamalla sujuvat matkaketjut asunnon ja muualla sijaitsevan työpaikan välillä, osoittamalla työpaikkoja synnyttäviä toimintoja asuntoalueelle, osoittamalla tiloja joustaville työyhteisöliittymille ja uusille työn teon tavoille sekä tekemällä kortteleihin ja rakennuksiin käyttötarkoituksiltaan muuntojoustavia tiloja.

Kilpailuehdotuksissa asuinkortteleiden rakenteiden tulee mahdollistaa **monenlaisia rahoitus-, rakennuttamis- ja hallintamuotoja** ml. ryhmärakennuttaminen ml. ryhmärakennuttaminen (hankkeet, joissa yksityishenkilöt toimivat asuntojensa rakennuttajina).. Kilpailuehdotusten tulee korttelikokonaisuuksittain mahdollistaa myös kohtuuhintaista omistus- ja vuokra-asuntotuotantoa, osuuskuntamuotoista tai yhteisöllistä asumista sekä opiskelijoiden, senioreiden, vammaisten ihmisten yms. **erityisasumista**.

4.5 KAUPUNKIARKKITEHTUURI

Kilpailuehdotuksessa tulee esittää kilpailualueen kaupunkiarkkitehtoninen kokonaisidea, kaupunkikuvalliset kohokohdat ja sovitus ympäröivään rakennettuun ympäristöön vuonna 2030.

Suunnitteluohjeet:

Kilpailuehdotuksessa tulee luoda **laadukasta kaupunkiarkkitehtuuria** ja mahdollisuus yksittäisten rakennusten hyvälle arkkitehtuurille.

Kilpailuehdotuksessa tulee esittää kilpailualueen **kaupunkikuvan arkkitehtoninen kokonaisilme** ja sen sovittaminen osaksi Tampereen keskustan kehittämisohjelman 2018–2030 mukaista Viiden tähden keskustaa vuonna 2030. Lisäksi uutta rakentamista on tulossa läheisen Hatanpään sairaalan alueelle. Muille ympäröiville alueille ei ole tiedossa muutoksia ennen vuotta 2030. Niiltä osin uusi kaupunginosa sovitetaan nykyiseen rakennettuun ympäristöön.

Kilpailuehdotusten kaupunkiarkkitehtuurin tulee ilmaista suunnitelman **toiminnallista ja sisällöllistä kokonaisideaa**. Urbanin kokonaisuuden tulee luoda edellytykset uuden kaupunginosan identiteetille ja sitä tukeville kaupunkikuvallisille kohokohdille.

Kilpailuehdotuksen kaupunkiarkkitehtuurin tulee mahdollistaa ekologisesti **kestävä kaupunkirakentaminen ja toimintaympäristö**. Tämä koskee koko kaupunginosaa, sen yksittäisiä kortteleita, rakennuksia ja niissä asuvien tai toimivien ihmisten elämäntapaa. Tampereen kaupunkistrategian mukaisesti tavoitteena on mahdollisimman hiilineutraali uusi kaupunginosa.

Kaupunkiarkkitehtuurin tulee ilmaista ajan ja paikan henkeä, **ennakoida tulevaisuutta** ja mahdollistaa hyvän arkkitehtuurin synty. Kilpailualueen **kaupunkiarkkitehtoninen kokonaisuus** on yksittäisiä rakennuksia tärkeämpi.

Korttelirakenne, rakennusten massoittelu ja ulkotilat tulee suunnitella toimiviksi, toisiinsa ja kaupunkimaisemaan sopiviksi. Julkisten, puolijulkisten ja

yksityisten ulkotilojen tulee nivoutua toisiinsa luontevalla, alueen asukkaiden arkea ja alueen muiden käyttäjien tarpeita tukevalla tavalla.

Kilpailuehdotuksessa kilpailualueelle tai sen osalle voi osoittaa **korkeaa rakentamista**. Keskustan strategisen osayleiskaavan kaavamerkintä kattaa pääradan vyöhykkeen lähialueineen ja mahdollistaa korkean rakentamisen. Tampereella korkealla rakentamisella tarkoitetaan yli 12-kerroksista rakentamista. Korkea rakentaminen ei kuitenkaan ole kilpailuehdotuksissa pakollinen suunnittelun lähtökohta. Rakentamisen korkeus voi myös vaihdella kilpailuehdotuksen kaupunkiarkkitehtonisen kokonaisidean mukaisesti.

Uutta asunto- ja muuta rakentamista saa osoittaa vain Viinikanlahden etelän puoleisille ranta-alueille (Hatanpää) ja mahdollisille uusille täyttöalueille. Viinikanlahden pohjoispuolen rannoille (keskusta, Viinikanojasta pohjoiseen) ei saa osoittaa täyttöä eikä uusia rakennuksia.

Mitään kilpailualueella olevia **jätevedenpuhdistamon** nykyisiä **rakennuksia tai rakenteita ei säilytetä**. Tiedot uudesta pumppaamosta ja siihen liittyvistä siirtolinjoista annetaan infrastruktuuria käsittelevissä suunnitteluohjeissa. Jätevedenpuhdistamon alueen maaperä, rakenteet ja vesialueet vaativat perusteellisen puhdistuksen ennen uutta käyttöä asunto- ja virkistysalueena.

Ranta-alueella sijaitsevat **Takon Soutajien soutukeskuksen** kaksi vesiurheilua palvelevaa rakennusta kilpailija voi harkintansa mukaan säilyttää, uudistaa ja täydentää nykyisellä paikallaan tai siirtää toiminnot kilpailualueen sisällä olevaan uuteen paikkaan ja uusiin rakennuksiin.

Kilpailun alkaessa kilpailualueella ei ole tiedossa kulttuurihistoriallisin tai rakennustaiteellisin perustein suojeltavia rakennuksia, rakenteita tai miljöitä.

Kilpailuehdotuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota **kaupunki- ja maisema-arkkitehtuurin yhteensovitukseen**. Kilpailuehdotuksen tulee mahdollistaa paikkoja kaupunkiympäristöön integroitavalle ympäristö- ja muulle **taiteelle**.

Valokuva: Tampereen kaupunki / Tarja Kaasalainen, 2019.

4.6 MAISEMA-ARKKITEHTUURI

Kilpailuehdotuksessa tulee esittää kilpailualueen viherympäristön, virkistysalueiden ja maisema-arkkitehtuurin kokonaisidea sekä liittyminen Tampereen maisemarakenteeseen, Pyhäjärven vesistömaisemaan ja rakennettuun ympäristöön.

Suunnitteluohjeet:

Kilpailuehdotuksessa tulee esittää **kaupunkimaiseman kokonaisidea**, joka maisema-arkkitehtuurin keinoin yhdistää kaupunkiarkkitehtuurin järvimaisemaan ja ympäröivien alueiden viherverkkoon.

Kilpailuehdotuksessa tulee esittää **kaupunginosan maisemallinen luonne**, joka liittyy maankäyttöön ja lomittuu rakennettuun ympäristöön.

Kilpailuehdotuksessa tulee osoittaa maisema-arkkitehtuurin keinoin, miten **rantojen viher- ja virkistysalueet** yhteyksineen jatkuvat Tammerkosken rannoilta keskustasta kilpailualueen kautta etelään kohti Hatanpään puistoja ja itään kohti lidesjärven rantoja. Viheralueverkoston tulee olla yhtenäinen. Hatanpään ja lidesjärven välille edellytetään puustoista viheryhteyttä ekologisen yhteyden kehittämiseksi.

Kilpailuehdotuksessa tulee ottaa huomioon **Pyhäjärven maisemallinen kokonaisuus** saarineen ja rantoineen, kilpailualueen asema vallitsevassa maisemakuvassa sekä rannoilta eri suuntiin avautuvat tärkeät näkymät, kuten näkymä länteen Pyhäjärvelle, Pyynikin metsän peittämä harjanne näkötorneineen ja Ratinan silta.

Kilpailuehdotuksessa tulee esittää **viheralueiden ja ulkotilojen omaleimainen kokonaisidea**, joka yhdistää kaupunkikuvallisesti julkiset ja yksityiset kaupunki- ja pihatilat. Lisäksi on otettava huomioon kilpailuohjelmassa esitetyt alueen toiminnalliset tavoitteet, toteutettavuus ja ylläpito.

Pyhäjärven rantaviivan suunnittelussa tulee ottaa huomioon ekologiset, virkistykselliset ja maisemalliset kehittämismahdollisuudet sekä vesistön saavutettavuus. Tavoitteena on vetovoimainen ja monipuolinen rantavyöhyke, joka yhdistää luonnonmukaisia ja urbaaneja elementtejä. Rantapuistot ja muut rantojen julkiset ulkotilat toimivat sekä urbaanina virkistysalueena että laajemman viherverkon osana. Rantarakentamisessa tulee ottaa huomioon kilpailuohjelmassa annetut geotekniset tiedot mahdollisista uusista täyttöalueilta sekä tiedot vedenpinnan vaihtelusta, aallokon vaikutuksista ja veden virtauksista. Erityistä huomiota tulee kiinnittää uuden rantaviivan maisemalliseen luontevuuteen kohdissa, joissa se liittyy Hatanpään niemeen ja Viinikanojaan.

Kilpailuehdotuksissa tulee käsitellä **pihojen ja kattojen maisemaa** osana viherympäristön, maisema-arkkitehtuurin ja kaupunkikuvan kokonaisuutta.

Hatanpään valtatie katuarkkitehtuurissa kilpailuehdotuksen lähtökohdaksi on otettava kilpailun lähtötietona annettu raitiotiekadun poikkileikkausluonnos ja sen katutila puuriveineen, mitoituksineen sekä raitiotiepysäkkien ja katuoliittymien sijainteineen.

Kilpailun lähtötiedoissa annetun Hatanpään valtatieä ja Hatanpääkatua myötäilevän **yhdyskuntateknisen huollon johtokäytävän** toiminnallinen ja maisema-arkkitehtoninen käsittely tulee kilpailuehdotuksessa esittää ideatasolla. Johtokäytävän päälle ei saa sijoittaa sellaisia rakenteita, joita ei huoltolanteissa voi tarvittaessa nopeasti kaivaa auki tai purkaa.

Kilpailuehdotuksessa oleskeluun ja virkistykseen tarkoitetut julkiset ulkotilat ja puistot tulee **suojata** liikenteen ja muiden **melulähteiden vaikutuksilta**.

Kilpailuehdotuksessa tulee osoittaa **hulevesien** viivyttämiseen, käsittelyyn ja Pyhäjärveen johtamiseen liittyvät periaateratkaisut, hulevesien käsittelyn aluevaraukset ja niihin liittyvä **maisema-arkkitehtuuri**. Hulevesiratkaisujen tulee perustua ensisijaisesti luonnonmukaiseen käsittelyyn syntypaikallaan. Alueella tulee varmistaa rankkasateiden aikaiset tulvareitit.

Luonnoltaan arvokkaat alueet tulee ottaa kilpailuehdotuksessa huomioon niiden ominaisuudet säilyttäen tai niitä kehittäen. Kilpailun käynnistyessä Viinikanojan varren lepakoiden ja arvokkaan hyönteisalueen sekä Viinikanlahden rannan suuntaisen mahdollisen liito-oravan kulkureitin lisäksi kilpailualueelta ei ole kilpailun käynnistyessä tiedossa muita vaalittavia elinympäristöjä, eliö- ja kasvilajeja tai luontokohteita.

Suunnittelussa tulee ottaa huomioon **Suomen ja Tampereen ilmasto-olosuhteet**. Keskilämpötilat vaihtelevat vuodenaikojen mukaan: tammikuussa keskilämpötila on -7 astetta, huhtikuussa +2, heinäkuussa +17 ja lokakuussa +4. Talvella on vaihteleva määrä lunta ja jäättä. Päivänvalon pituudessa on Suomessa ja Tampereella isot vaihtelut eri vuodenaikoina. Päivä on pisimmillään kesäkuussa (aurinko nousee klo 3.42 ja laskee klo 23.09) ja lyhimmillään joulukuussa (aurinko nousee klo 9.38 ja laskee klo 15.03). Valoisuuden vaihtelut ja auringonvalon suunnat tulee ottaa huomioon kilpailuehdotuksen maisema- ja kaupunkiarkkitehtuurin suunnittelussa. Viinikanlahden rannat sijaitsevat erittäin suotuisasti ilta-aurinkoon nähden.

Kilpailuehdotuksessa tulee osoittaa Hatanpään puistojen ja lidesjärven välinen, rannan suuntaa myötäilevä yhtenäinen puustoinen vyöhyke. Tämä voi toimia liito-oravan kulkureittinä ja **ekologisena käytävänä**, jonka ei tarvitse sijaita kaikilta osin kiinni rantaviivassa. Olennaista on kasvullinen luonto, puuston jatkuvuus ja vyöhykkeen riittävä leveys, mielellään noin 50 metriä. Ekologisen käytävän sijainti voi olla osittain myös korttelialueilla osana pihoja tai kattopuutarhoja.

Viinikanlahden rantojen puistot ja julkiset ulkotilat tulee kilpailuehdotuksessa suunnitella seuraavien ohjeiden mukaisesti: rantaviivan käsittely monipuolisesti ja monimuotoisesti, julkisten ulkotilojen vyöhykkeen minimileveys 30 metriä rantaviivasta, rannan tuntumassa koko alueen läpi kulkevat kävelyreitti ja pyöräilyreitti, rannan ja veden virkistyskäyttö ja matkailupalvelut, monipuolisia paikkoja pysähtymiselle ja oleskelulle, näköaloja järvelle ja kaupunkiin.

Kilpailuehdotuksessa tulee osoittaa vähintään yksi, ensisijaisesti kaupungin osan omaa asujaimistoa palveleva **lähileikkipaikka ja puistopelikenttä**. Leikkialueen minimikoko on 3 000 m² ja pelikentän minimimitat 20 x 30 m eli 600 m². Etäisyys kaikista asutokortteleista saa olla enintään 300 m. Kulkureittien asutokortteleista tulee tehdä esteettömiä ja turvallisia, ja yhteys rantareille ja rantapuistoihin on suotava. Vesistön tai katujen läheisyydessä alueet on aidattava. Sijainnin ei tarvitse olla päiväkodin ja koulun läheisyydessä ja sen tulee olla ympäristöllisesti ja sosiaalisesti turvallinen ja pienilmastoltaan suotuisia. Mikäli kilpailuehdotuksen asukasluku on kilpailuohjelman alustavaa minimimitavoitetta (3 000 asukasta) suurempi, tulee lähileikkipaikkojen määrää ja pinta-alaa kasvattaa samassa suhteessa.

Viinikanojan maisemallisen käsittelyn tulee perustua virkistysreittien ja -toimintojen kehittämiseen sekä ekologisen siniviheryhteyden vahvistamiseen lidesjärven ja Pyhäjärven välillä. Viinikanojan suu tulee säilyttää puustoisena ja suojaisana lepakoiden ruokailualueena ja arvokkaana hyönteisalueena. Lähtökohtana on Höyrynpuiston ja Viinikanlahdenpuiston kytkeytyminen toisiinsa, keskustaan ja uuteen kaupunginosaan.

Tampereen kaupunki valmistelee vuonna 2019 laajempaa aluetta koskevaa kansallisen kaupunkipuiston hakemusta Suomen valtion ympäristöministeriölle. Kilpailualueella olennaisia seikkoja ovat viher- ja sinirakenteen sekä ekologisten käytävien yhtenäisyys ja kaupunkiluonnon monimuotoisuus.

4.7 VAPAA-AIKA JA MATKAILU

Kilpailuehdotuksessa tulee esittää kilpailualueen ja sen osien käyttö osana Tampereen rantojen urbaaneja ja imagollisesti merkittäviä virkistysalueita, vapaa-ajan ja matkailun palveluita, satamia ja erilaisia vesistöjen virkistyskäytön tapoja.

Suunnitteluohjeet:

Kilpailuehdotuksessa tulee ottaa huomioon, että kahden suuren järven välissä sijaitsevaa Tampereen keskustaa kehitetään parhaillaan suomalaisen ja maailmalta helposti saavutettavan **järvimatkailun** yhtenä keskuksena.

Kilpailuehdotuksissa alueelle voi esittää paikkaan ja kilpailuehdotuksen kokonaisuuteen sopivia **vapaa-ajan ja matkailun toimintoja**. Ensisijaisesti niiden tulee perustua sijaintiin kaupungin keskustassa, järven rannalla ja osana uutta asuntovaltaista kaupunginosaa.

Kilpailuehdotuksessa tulee osoittaa tiloja ja harrastuspaikkoja veteen liittyville aktiivisille ja monipuolisille **harrastus- ja urheilutoiminnoille**, joita ovat ainakin veneily, soutu, melonta ja kalastus. Mahdollisia ovat myös uinti-, talviuinti- ja rantasaunapaikat, mutta tämän edellytyksenä on saastuneen vesialueen puhdistuksen onnistuminen. Näitä ajatellen järven veden laatu on lähtökohtaisesti puhtaampaa lännessä Hatanpään niemenkärjen suunnalla kuin idässä Viinikanojan suulla. Talviaikaisia järven jäälle sijoitettavia harrastustoimintoja kilpailualueelle ei saa osoittaa, sillä virtaava vesi estää kantavan jään muodostumisen.

Kilpailuehdotuksessa esitetyt **vapaa-ajan alueet ja tilat** voivat palvella uuden kaupunginosan asukkaita, keskustan ja lähialueiden asukkaita, Tammerkosken ja Pyhäjärven rantareittien ulkoilijoita, veneilijöitä ja muita vesillä liikkujia sekä matkailijoita ja vierailijoita muualta Suomesta ja ulkomailta.

Kilpailuehdotuksessa esitettävien **vapaa-ajan ja matkailun sisältöjen** sekä niihin liittyvien rakennusten, rakenteiden ja ulkotilojen tulee liittyä ensisijai-

sesti Pyhäjärven vesistöön ja sen rantoihin. Näihin liittyviä fyysisen ympäristön suunnitteluohjeita on annettu tarkemmin kappaleessa 4.8.

Toimintojen sisällössä kilpailuehdotuksessa tulee ottaa huomioon keskustassa ja erityisen lähellä olevia vapaa-ajan ja matkailun palvelukeskittymiä. Kilpailu- aluetta lähellä olevia keskustan tapahtuma- ja liikuntapaikkoja ovat esimerkiksi Ratinan stadion ja radan päälle rakenteilla oleva, vuonna 2021 valmistuva suuri monitoimiareena. **Keskustan tapahtuma-alueiden ja vapaa-ajan alueiden verkosto** ulottuu myös Näsijärven puolella oleville rannoille. Sinne on kävely-yhteys keskustan läpi, kehittyvien Tammerkosken rantareittien kautta.

Kilpailuehdotuksessa voi ideoida paikkaan ja kokonaisuuteen sopivia **matkailua palvelevia majoitus- ja palvelutoimintoja**. Näiden tulee sopeutua alueen pääkäyttötarkoituksiin, joita ovat asuminen, virkistys ja erityisesti vesistövirikistys.

Mikäli kilpailuehdotuksessa esitetään merkittäviä **liikennettä synnyttäviä** matkailun ja vapaa-ajan toimintoja, tulee niiden liikenteellisesti tukeutua ensisijaisesti laivareitteihin ja veneilyyn, raitiotiehen ja muuhun joukkoliikenteeseen sekä kävelyyn ja pyöräilyyn. Autoliikenne ja pysäköinti on järjestettävä niin, ettei se aiheuta häiriötä tai turvallisuusriskiä asumiselle ja virkistykseen.

Valokuva: Tampereen kaupunki / Laura Vanzo, 2018.

4.8 SATAMAT RANNAT JA VESIALUEET

Kilpailuehdotuksessa tulee esittää kilpailualueen satamien, rantojen ja vesialueiden toiminnallinen käyttö osana Tampereen järvenrantakaupunkia ja laajempia vesistöalueita laiva- ja veneilyreitteineen.

Suunnitteluohjeet:

Kilpailuehdotuksessa tulee maalle osoitettavan rakentamisen lisäksi esittää siihen liittyvät ideat **vesialueen ja rantojen käytöstä** sekä niiden ympäristö-arkkitehtuurista. Veteen liittyvät uudet elementit ovat tärkeä osa kilpailualueen kaupunki- ja maisemakuvaa.

Kilpailuehdotuksen satamat ja rannat tulee suunnitella **kauttaaltaan julkisiksi ympäristöiksi** palvelemaan kaikkia kaupunkilaisia ja myös matkailijoita. Kilpailuehdotuksen tulee esittää paikkoja oleskeluun sekä mahdollisuuksia veden partaalla ja järvellä liikkumiseen.

Kilpailualueelle tulee osoittaa **vesiliikenteen** kannalta toimivat sijainnit ja rakenteet vähintään seuraaville satamatoiminnoille: vesipelastusta palveleva **viiranomaissatama**, vesiliikennettä palveleva risteilyalusten **laivalaituri** (pituus 50 m), vene- ja kalastus- ja muuta matkailua palveleva **vierasvenesatama** (mitoitus 20–30 kpl leveää aisapaikkaa veneille), kaupunkilaisia palveleva **huvivenesatama** (mitoitus 300–500 kpl paikkaa veneille), vesiuurheilun ja liikunnan harrastus-, urheilu- ja yritystoimintaa palveleva **soutu- ja melontakeskus** (rakennus vähintään 2 000 k-m² ja piha-alue 2 000 m²) välinevuokraus- ja säilytyspalveluineen sekä pienveneiden vesillelaskupaikka. Muita vesistövirikistykseen ja -matkailuun liittyviä toimintoja kilpailuehdotuksessa voi esittää haluamallaan tavalla.

Kilpailuehdotuksessa satama-alue tulee suojata voimakkailta länsituulilta osoittamalla paikka riittävän pitkälle ja suurelle tai useammalle aallonmurtajalle. Vesikulkuneuvojen erilaisuuden takia kilpailualueelle tarvitaan korkeudeltaan ja muulta mitoitukseltaan **monenlaisia laitureita**. Näiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon vedenpinnan korkeuden vaihtelut.

Kilpailuehdotuksessa esitetyt aallonmurtajat tai muut rakenteet eivät saa estää **veden läpivirtausta** ja vaihtumista Viinikanlahdella. Virtausta tulee voimakkaana keskustan suunnalta Tammerkoskesta ja lidesjärven suunnalta kapean hitaasti virtaavan Viinikanojan kautta. Tammerkosken virtaukset ovat niin voimakkaita, että osa vesialueesta pysyy sulana kovinkin pakkastalvina. Se mahdollistaa pitkän veneilykauden ja vesistöön liittyvää harrastustoimintaa parhaimmillaan läpi koko vuoden. Kilpailuehdotuksessa tämä tulee ottaa mahdollisuutena huomioon.

Kilpailuehdotuksessa ja sen rantarakenteissa tulee ottaa huomioon, että Pyhäjärvi on säännöstelty vesistö, jonka **vedenpinnan korkeus vaihtelee +76,12 ja +77,67 välillä**. Voimalaitoksia on useita sekä Viinikanlahden ylä- että alapuolisessa vesistössä.

Kilpailuehdotuksen satamat, laivareitit, vesistövirikistystä ja matkailua palvelevat rannat ja erityisesti niiden palvelupisteet tulee kytkeä maalla olevaan liikenneverkkoon kaikkien kulkumuotojen osalta. Erityisen tärkeää on hyvä **kytkeytyminen kävelyn, pyöräilyn reitteihin ja raitiotien pysäkkeihin**. Matkailun ja harrastustoiminnan satamiin tarvitaan joustavasti toimivia **saattoliikenteen** ja **pysäköinnin järjestelyjä** sekä pysäköintipaikkoja kohtuullisen matkan päästä älykkään vuorottaispysäköinnin mahdollisuudet huomioon ottaen.

Satamien ja rantojen tuntumaan tulee esittää kilpailuehdotuksen sisällön mukaista **palvelurakentamista**. Tämä voi olla kahvila-, ravintola- ja kioskitoimintaa, välinevuokrausta, koulutuspalveluja, puku- ja peseytymistiloja, saunoja, uimapaikkoja ja talviuintipaikkoja, sisäharjoittelupaikkoja sekä myös matkailua palvelevaa majoitustoimintaa. Vierasesatamaan tarvitaan **polttoaineen jakelupiste**, sähkömoottoreiden **latauspiste** sekä **jätehuollon** palvelut.

Valokuva: Tampereen kaupunki / Juho Vuolas, 2018.

4.9 INFRESTRUKTUURI JA GEOTEKNIikka

Kilpailuehdotuksessa tulee esittää uudet rantaviivat, rantatäytöt, pinnantasaukset ja yhdyskuntateknisen huollon periaatteet sekä sovittaa kaupunkikuvaan iso jätevedenpumppaamo siirtolinjoihin.

Suunnitteluohjeet:

Osalla kilpailualueutta kilpailuehdotuksessa voi vapaasti muokata kilpailualueen maastoa ja rantaviivaa muuttamalla rantaviivan muotoja ja maanpinnan korkeusasemia. Tampereen kaupungilla on käytettävissä runsaasti maa- ja vesirakentamiseen sopivia louheita ja maa-aineksia. Korkeusasemia ei kuitenkaan saa muuttaa lainkaan kilpailualueen reunoilla, siellä missä alue liittyy ympäröivään maastoon. Kilpailuohjelman lähtötiedoissa annettuja maanpinnan pakollisia korkeusasemia tulee noudattaa. Muualla kilpailualueen maastoa voi muokata kilpailuehdotuksen kokonaisidean mukaisesti.

Rantaviivaa muuttavia uusia täyttöjä saa tehdä ainoastaan Hatanpään puoleisilla rannoilla. Ratinan ja keskustan puoleisia rantoja ei saa täyttää lainkaan. Hatanpään puoleisilla rannoilla ensisijaisen täyttöalueen uusi rantaviiva on vesistön nykyisen syvyyskäyrän +72,4 (N2000) kohdalla. Toissijainen ja laajin mahdollinen täyttöalue on teknisesti ja taloudellisesti haastavampi. Tällöin uloin sallittu rantaviiva nykyisen vesistön syvyyskäyrän + 67,4 (N2000) kohdalla. Tätä ulommaksi täytöllä tehtävää uutta rantaviivaa ei kilpailuehdotuksessa saa esittää.

Pyhäjärven rannalla ja kilpailualueella rakennuksissa alin sallittu tilojen ja kellareiden lattiakorko on + 79,27 (N2000) ja alin sallittu rakentamiskorkeus +78,62 (N2000). Näitä rakennusten korkeusasemia ei kilpailuehdotuksissa saa alittaa millään perusteella. Syynä tähän ovat pinta- ja pohjavesiin sekä maaperän pilaantuneisuuteen liittyvät asiat. Rakennusten korot voivat olla minimikorkoja ylempänäkin, jos se on kilpailuehdotuksen kokonaisidean ja maastonmuotoilun kannalta perusteltua.

Kilpailuehdotuksessa tulee esittää seudullista yhdyskuntateknistä verkostoa palveleva jäteveden pumppaamo ja sen maisema-arkkitehtoninen sovitus osaksi rantamaisemaa, viherympäristöä ja muita mahdollisia ympäröiviä toimintoja. Kilpailun lähtötiedoissa annettua pumppaamon tontin ja siihen liittyvien siirtoviemäreiden sijaintia ei saa muuttaa. Pumppaamorakennuksen tarvitseman tonttialueen koko on noin 900 m². Pumppaamorakennuksen pinta-ala on 400–500 k-m². Maanpinnan yläpuolelle tulee 1–2 kerrosta, mikä lisäksi rakenteet ulottuvat syvälle maan alle. Pumppaamolle on osoitettava kaikissa olosuhteissa kuorma-autolla kulkukelpoinen katu tai muu ajoyhteys. Pumppaamo on miehittämätön laitos, eikä siellä ole toimistotiloja tai pysyviä työpaikkoja. Pumppaamalla vierailevat huoltoajoneuvot ajavat suoraan pumppaamorakennuksen sisään. Piha-alueille ei tarvita varastointi- tai pysäköintialueita. Tontti voi olla aitaamaton ja liittyä vapaasti puistoihin tai muihin rajautuviin alueisiin. Pumppaamoon liittyviä tietoja tarkennetaan kilpailun toisessa vaiheessa jatkoon päässeille kilpailijoille.

Kilpailualueen itäosan halki ja nykyisten katujen varsia pitkin kulkevat, laajempaa kaupunkirakennetta ja seudullisia järjestelmiä palvelevat kunnallistekniikan ja muun infrastruktuurin johtokäytävät pitää kilpailuehdotuksessa osoittaa kilpailun lähtötiedoissa annetuille paikoille. Niiden sijainteja ei saa muuttaa. Näiden päälle ei saa esittää rakennuksia tai muita rakenteita, jotka estäisivät kaivuutöitä tai linjastojen muuta huoltoa. Johtokäytävissä kulkee mm. vesijohtoja, viemäreitä, hulevesiviemäreitä, maakaasuputkia sekä sähkö-, tietoliikenne- ja muita kaapeleita. Johtokäytäviin on varattu tilaa myös kilpailualueen yhdyskuntatekniikan päälinjojen liittymiseen.

Kilpailuehdotuksessa tulee osoittaa hulevesien viivytämiseen, käsittelyyn ja pois johtamiseen liittyvät periaateratkaisut ja niiden tarvitsemat aluevaraukset. Hulevesiratkaisut tulee kilpailuehdotuksissa esittää maisema-arkkitehtonisiin ideoihin kytkettynä. Kilpailuehdotuksen tulee mahdollistaa hulevesien luonnonmukainen käsittely ja rankkasateiden aikaiset tulvareitit. Kilpailualueen pinnantasauksella ja pohjarakentamisen tavoilla voi olla vaikutusta tekniseen toteutukseen.

Kilpailualueen yhdyskuntatekniikka liitetään nykyisten katujen (Hatanpään valtatie ja Hatanpääntie) varsilla kulkevaan laajempaan verkostoon. Kilpailualueen yhdyskuntatekniset järjestelmät, niiden vaatimat aluevaraukset ja johtokäytävät tulee ottaa periaatteellisina tilavarauksina huomioon aluerakenteen ja korttelirakenteiden suunnittelussa. Yhdyskuntatekniikan tulee olla toteutettavissa osakokonaisuuksittain ja vaiheittain, samassa rytmissä kuin asunto- ja muu rakentaminen etenee.

Kilpailualueen **jätehuolto** järjestetään putkikeräysjärjestelmänä. Kilpailuehdotuksen korttelirakenteissa on varattava paikka korttelikohtaisille koontiasemille, joille pitää olla ajoyhteys jäteautojen liikenteelle.

Kilpailualueen energiaratkaisut perustuvat suunnittelualueen kattaviin energiaverkkoihin, jotka liittyvät osaksi kaupungin olemassa olevaa kaukolämpöverkkoa ja muuta energiainfrastruktuuria. Kaupungin hiilineutraaliuteen liittyvää tavoitetta toteuttaa **kaksisuuntainen energiajärjestelmä**, jossa kiinteistöt tai useamman kiinteistön muodostamat yhteisöt voivat sekä ostaa että myydä energiaa osana laajempaa verkkoyhteistyötä. Rakennusten jäähdytykseen käytetty **kaukokylmä** on mahdollinen. Näiden rinnalla kilpailuehdotuksissa voi esittää **vaihtoehtoisia tai täydentäviä energiaratkaisuja**, joita voivat olla esimerkiksi aurinkoenergia, geotermisen energian muodot tai energian varastointi. Mikäli energiaratkaisut ovat olennainen osa kilpailuehdotuksen kokonaisuutta, tulee niille esittää tarvittavat aluevaraukset kaupunkirakenteessa. Mikäli energiatekniset järjestelmät ovat kaupunkikuvassa näkyviä elementtejä, tulee ne esittää visualisoituina kilpailuehdotuksen kuvissa.

Kilpailuehdotusten toivotaan periaatetasolla käsittelevän alueen **hiilineutraaliutta**, erityisesti alueen oman pienimuotoisen energiantuotannon, rakennusten energiankulutuksen, rakennusmateriaalien hiilikädenjäljen sekä liikumis- ja muotojen näkökulmista.

Raitiotien sähkönsyöttöasemalle sekä sähköverkon ja muiden verkostojen tukiasemalle tulee varata paikka raitiotiekaduksi muutettavan Hatanpään valtatie varresta. Rakennuksen koko on noin 120 m². Paikka varataan alueen

itäosasta läheltä kohtaa, jossa jätevedenpumppaamolta nouseva yhdyskuntateknisen huollon johtokäytävä kohtaa Hatanpään valtatie. Alueelle tulee olla huoltoajoyhteys.

4.10 YMPÄRISTÖHÄIRIÖT

Kilpailuehdotuksessa tulee kaupunkisuunnittelun keinoin mahdollistaa pilaantuneiden maa- ja vesialueiden kunnostus sekä torjua ympäristön melua, häiriöitä ja vaaroja.

Suunnitteluohjeet:

Kilpailualueen ja lähiympäristön teollisuus- ja käyttöhistoriasta johtuen maaperä ja vesialueiden pohjasedimentit ovat miltei kauttaaltaan pahoin saastuneita. Tämän vuoksi kilpailuehdotuksessa lähtökohtana on **pilaantuneiden maa-ainesten ja pohjasedimenttien** puhdistus, poisto tai paikallaan turvallisesti käsittely tulevan käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla. Maa- ja vesialueiden kunnostuksen kustannukset rahoitetaan tehokkaasta kaupunkirakentamisesta saatavilla tuotoilla. Ilman tehokasta rakentamista saastuneiden maa- ja vesialueiden kunnostus pelkkään virkistyskäyttöön ei ole taloudellisesti mahdollista. Tämä tulee ottaa huomioon kilpailuehdotuksen suunnittelussa.

Kilpailuehdotuksessa tulee kaupunki- ja maisemarakentamisen keinoin **estää liikenne- ja ympäristömelun** kulkeutumista kilpailualueen asuinympäristöön, virkistysalueille, rannoille sekä kävelyn ja pyöräilyn reiteille. Ympäristömelua voi tulla kilpailualueen ulkopuolella olevilta liikenneväyliltä ja teollisuuslaitoksista sekä ajoittain lyhytaikaisesti jätevedenpumppaamon generaattorista ja sen koekäytöstä.

Kilpailuehdotuksen kaupunkiympäristössä tulee sijaintiratkaisuina ottaa huomioon **ilmanlaatuun** vaikuttavat tekijät. Hengitysilma on lähtökohtaisesti alueella hyvin vaihtuvaa ja kohtalaisen puhdasta. Ilmanlaadun heikkenemistä tai hajuhaittaa voivat aiheuttaa läheisten teollisuuslaitosten hiukkaspäästöt, katuliikenteen pöly ja kilpailualueelle rakennettava iso jätevedenpumppaamo lähellä Viinikanojaa sekä siihen liittyvän siirtoviemärin maanalainen pieni pumpaamo Hatanpään valtatievarressa. Rautatiealueelta ja siihen liittyvältä järjestelyratapihalta voi onnettomuustilanteissa kulkeutua terveydelle vaarallisia kaasuja. Osaa mahdollisista hengitysilmaan liittyvistä häiriöistä ja

riskeistä voidaan torjua vasta kilpailun jälkeen yleis-, asemakaava- ja rakennussuunnittelun vaiheissa.

Kilpailuehdotuksen ranta- ja vesirakentamisessa tulee ottaa huomioon, ettei **Viinikanlahden vesi** ole lähtötilanteessa täysin puhdasta eikä virkistyskäyttöön sellaisenaan soveltuvaa. Veden laatu paranee huomattavasti, kun kilpailualueen maaperää ja pohjasedimenttejä on ennen asunto- ja ympäristörakentamista puhdistettu ja poistettu. Iidesjärveltä ja muualta alueen ulkopuolelta tulevat pintavesivalunnat jäävät mahdolliseksi järviveden laadun riskiksi edelleen. Tämän vuoksi kilpailualueen rantojen ja vesistöjen virkistyskäyttö tulee kilpailuehdotuksessa suunnitella niin, ettei uiminen tai vedessä oleskelu ole ainut eikä ensisijainen vesistövirikistyksen muoto, vaan se toteutuu ainoastaan veden laadun niin salliessa.

Alueen maaperä asettaa **hulevesien** johtamiselle ja käsittelylle reunaehdoja. Hulevesiä ei voida imeyttää saastuneiden maakerrosten läpi vaan pois johtamisen tulee olla ympäristönsuojelullisesti hallittua.

5 KILPAILUEHDOTUKSEN LAADINTAOHJEET

5.1 KILPAILUEHDOTUSTEN NIMIMERKKI JA ANONYMITETTI

Kilpailuehdotukset ja kaikki sen osat tulee varustaa nimimerkillä, joka on sama kilpailun ensimmäisessä ja toisessa vaiheessa. Kilpailija täyttää nimimerkkiin liittyvät taustatiedot annettujen ohjeiden mukaisesti kilpailun sähköisellä asiointisivulla, joka on nimimerkin anonymitettiin liittyen järjestelmänä salattu ja suojattu. Verkkosivun osoite on:

<http://tampere.weup.city/viinikanlahti-competition>

Kilpailun verkkosivulle pääsee myös Tampereen kaupungin verkkosivujen kautta osoitteesta:

www.tampere.fi/viinikanlahti

5.2 KILPAILUEHDOTUSTEN KIELI

Kilpailun kieli on englanti ja kilpailuehdotukset tulee laatia englanniksi.

5.3 VAADITUT ASIAKIRJAT KILPAILUN ENSIMMÄISESSÄ VAIHEESSA

Kilpailun ensimmäinen vaihe on **15.5.–27.9. 2019**. Tänä aikana kilpailija laatii ja palauttaa sähköisessä muodossa kilpailun verkkosivun kautta seuraavat kilpailuehdotuksen nimimerkillä varustetut asiakirjat: selostus, tilastolomake ja kuvaplanssit. Kaikki tiedostot on varustettava **nimimerkillä** ja niistä on poistettava kaikki tekijään liittyvät tunnisteet. Kuvamateriaalina kilpailija palauttaa kilpailuehdotuksensa luonnostasoiset suunnitelmat. Ne toimitetaan **yhtenä PDF-tiedostona**, joka sisältää **6 kpl vaakasuuntaisia, A1-kokoisia** (594 x 841 mm) kuvaplanseja. Tiedostojen tarkkuus **300 dpi** ja **maksimikoko 50 Mt**. Tiedostosta on poistettava kaikki tekijän tunnistetiedot.

Selostus ja tilastolomake

Kilpailija laatii **selostuksen ja tilastolomakkeen** kilpailun verkkosivulla annettuun sähköiseen pohjaan, siellä annettujen ohjeiden mukaisesti. Selostuksessa kuvataan sanallisesti mm. kilpailuehdotuksen kokonaisidea, kilpailuehdotuksessa esitetyn kaupunkiarkkitehtuurin, maisema-arkkitehtuurin ja liikkumisverkon pääpiirteet sekä vaiheittaisen rakentamisen periaatteet. Tilastolomakkeeseen kilpailija kirjaa kilpailuehdotuksensa tunnusluvut. Näitä ovat esimerkiksi kilpailuehdotuksen maapinta-ala, vesipinta-ala ja maankäytön pinta-alat, rakennusoikeuden määrä käyttötarkoituksittain ja kokonaisuutena, asukkaiden ja työpaikkojen määrät sekä pysäköintipaikkojen määrät. Suurimman osan tunnusluvuista laskee lomake automaattisesti kilpailijan antamien tietojen perusteella.

Kuvaplanssi 1

Kilpailuehdotuksen ideat

Kilpailija esittää kuviksi visualisoituina kilpailuehdotuksensa tärkeimmät kaupunki- ja maisemakuvalliset ideat. Kuvia tai kaavioita voi olla yksi tai useampia. Kuvat tulee varustaa selventävin tekstein. Kuvien sisällön kilpailija voi valita itse.

Kuvapianssi 2

Kokonaissuunnitelma 1:2 000

Kokonaissuunnitelmassa kilpailija esittää mittakaavaan soveltuvalla tarkkuudella kilpailuehdotuksensa maankäytöllisen kokonaissuunnitelman ja liittymisen ympäröivään kaupunkirakenteeseen. Kuvassa tulee esittää:

- kilpailualueen raja
- liittyminen maisemaan ja kaupunkiympäristöön
- julkiset viheralueet ja ulkotilat
- liikenteen ja liikkumisen järjestelyt ja kytkeytyminen ympäröivään liikenneverkkoon
- satamiin ja vesialueisiin liittyvät järjestelyt
- infrastruktuurin ympäristöt
- asunto- ja muut korttelit kerrosalatieltoineen, kerrosluukineen ja käyttö-tarkoituksineen
- rakennukset kevyesti varjostettuna ja valokulmalla 45 astetta lounaasta
- julkisten palveluiden, vapaa-ajan palveluiden ja muiden asumisesta poikkeavien toimintojen sijainnit ja sisällöt.

Kuvapianssi 3

Ilmaperspektiivinäkymä

Näkymäkuva täyttää koko kuvapianssin. Kaupunkimalliin perustuvan kuvapohjan kilpailija saa valmiina kilpailun verkkosivulta. Katselupisteen sijainti ja optiset kuvakulmat on määritetty ennalta ja ne ovat kaikille kilpailijoille samat. Kuvassa tulee ilmetä kilpailuehdotuksen luonne osana ympäröivää maisemaa ja osana keskustaa vuonna 2030. Kilpailija voi tekstittää kuvaa haluamallaan tavalla.

Kuvapianssi 4

Osa-alueen suunnitelma 1:1 000

Asemapiirros, aluepoikkileikkaus ja aluejulkisivu

Kilpailija valitsee kokonaisideansa kannalta tärkeänä ja tyypillisenä pitämänsä kohdan. Asemapiirroksessa tulee näkyä vähintään vesialuetta, julkisia ulkotiloja ja asuntokortteleita. Kilpailija tekee tästä kohdasta mittakaavassa 1:1 000 asemapiirroksen, aluepoikkileikkauksen ja aluejulkisivun. Selventäviä tai tarkentavia kaaviota tai kuvia saa esittää oman harkinnan mukaan.

Valitun **osa-alueen raja** pitää merkitä kokonaissuunnitelmaan 1:2 000 kuvapianssilla 2. Aluepoikkileikkauksen ja aluejulkisivun **paikat pitää merkitä** asemapiirroksen 1:1 000 planssilla 4.

Asemapiirroksessa esitetään rakennukset kevyesti varjostettuna valokulmalla 45 astetta lounaasta. Lisäksi esitetään viherympäristöjen ja julkisten ulkotilojen luonne ja käyttötarkoitukset, maanpinnan korkeusasemat, rakennusten kerrosluvut, kortteleiden kerrosalat ja pääkäyttötarkoitukset, eri kulkumuotojen liikenneverkot, auto- ja pyöräpysäköintipaikkojen sijainti ja määrät kortteleittain sekä jätehuollon ja infrastruktuurin sijainnit kortteleittain.

Aluepoikkileikkauksessa esitetään maanpinnan muotoilut, liittyminen rakennuksiin, julkisiin ulkotiloihin ja järveen. Lisäksi esitetään maanpinnan korkeusasemat, alimmat lattia- ja rakentamiskorkeudet sekä rakennusten harja- ja räystäskorkeudet. Aluepoikkileikkauksen paikka merkitään asemapiirroksen.

Aluejulkisivussa esitetään kilpailijan tärkeänä pitämä kohta osa-alueen suunnitelmasta sekä rakennusten massoittelu ja liittyminen viherympäristöön. Aluejulkisivun paikka merkitään asemapiirroksen.

Kuvapianssi 5 Maantasonäkymä

Näkymäkuva täyttää koko kuvapianssin. Kuvapohjan kilpailija voi halutessaan muokata kilpailun verkkosivulla olevasta kaupunkimallista haluamastaan kohdasta. Paikan tulee olla kilpailuehdotuksen kokonaisidean kannalta tärkeä ja osa-aluesuunnitelman 1:1000 alueelta. Katselupisteen tulee olla ihmisen silmänkorkeudella maanpinnasta. Kilpailija voi tekstittää kuvaa haluamallaan tavalla.

Kuvapianssi 6 Kaaviot, selostus ja tunnusluvut

Kilpailuehdotuksesta tehdään kokonaisrakennetta selventävät **kolme kaavioita**. Kukin kaavio esitetään kilpailuasiakirjoissa valmiina annetun rajauksen mukaisena ja pyydytyssä mittakaavassa. Lisäksi kuvapianssille sijoitetaan kilpailun **selostus ja tunnusluvut**.

Kaupunkirakenne 1:10 000. Esitetään kilpailuehdotuksen sovitus kaupunkirakenteen rakeisuuskarttaan. Ympäröivässä kaupunkirakenteessa nykyiset rakennukset ovat mustalla ja ja suunnitellut (tilanne vuonna 2030) keltaisella. Kilpailuehdotuksen rakennukset esitetään mustalla. Kuvassa tulee näkyä kilpailualueen rajaus ja viitteellisenä uudet rantaviivat.

Liikenne ja pysäköinti 1:5 000. Kilpailuehdotuksen liikenne- ja pysäköintiratkaisut esitetään yksinkertaistettuna kaaviona ja liittyen ympäristöön ja ympäröivään liikenneverkkoon. Kaaviossa esitetään kävelyn ja pyöräilyn pääreitit, raitiotie ja pysäkit, muu joukkoliikenne ja pysäkit, autoliikenteen katuverkko, autopysäköinnin laitokset ja alueet sekä pyöräpysäköinnin periaatteet.

Viheralueet ja julkiset ulkotilat 1:5 000. Kilpailuehdotuksen viheralueet ja julkiset ulkotilat esitetään kaaviona. Lisäksi esitetään jatkuvuus ympäröivään viheralueverkostoon. Viheralueista esitetään luokittelu julkisiin puistoihin, puolijulkisiin viheralueisiin, yksityisiin pihoihin ja viherkattoihin. Julkisista ul-

kotiloista esitetään luokittelu julkisiin aukioihin, puolijulkisiin ulkotiloihin ja yksityisiin ulkotiloihin.

Selostus ja tunnusluvut. Selostuksen pituus on noin yksi liuska eli noin A4 peruskirjasintyyppien pistekoolla 12. Tunnuslukuina kuvapianssille esitetään seuraavat tärkeimmät tiedot kilpailuehdotuksesta: maapinta-ala, vesipinta-ala, kerrosalat (asuminen/julkiset palvelut/muut käyttötarkoitukset) sekä kokonaiskerrosala (kaikki yhteensä), asukasluku, arvio työpaikkojen määrästä, autopaikkojen määrä yhteensä sekä pyöräpaikkojen määrä yhteensä. Selostus ja tunnusluvut ovat samat kuin kilpailun verkkopalvelimelle tekstinä syötettävä aineisto.

5.4 VAADITUT ASIAKIRJAT KILPAILUN TOISESSA VAIHEESSA

Kilpailun toinen vaihe on **15.11.2019–14.2.2020**. Toisen vaiheen alkaessa tuomaristo antaa kaikille jatkoon päässeille kilpailijoille **yhteiset ja lisäksi ehdotuskohtaiset ohjeet suunnitelmien kehittämiseksi** edelleen ja tarkentamiseksi. Jatkosuunnittelun ohjeet julkaistaan samanlaisina kaikille toisen vaiheen kilpailijoille ja myös yleisölle. Kilpailijoille voidaan antaa lisää lähtötietoa ja ohjeita esimerkiksi ympäristöstä ja sen kunnostuksesta, pohjarakentamisesta ja infrastruktuurista, hiilineutraalisuudesta sekä rakentamisen taloudellisuudesta, toteutuskelpoisuudesta ja vaiheistamisesta. Kilpailun toisessa vaiheessa suunnittelun **mittakaavat ja sisällöt tarkentuvat**. Kilpailun toisessa vaiheessa kilpailijat palauttavat kilpailuehdotuksen aineistoa myös **kaupunkimallina 3D-muodossa**.

5.5 KILPAILUEHDOTUSTEN SISÄÄNJÄTTO ENSIMMÄIS- SESSÄ JA TOISESSA VAIHEESSA

Kilpailun molemmissa vaiheissa kilpailuehdotusten tiedostot jätetään sähköisessä muodossa kilpailun palvelimelle kilpailun verkkosivujen kautta osoitteessa <http://tampere.weup.city/viinikanlahti-competition>. Kilpailutöiden kaikille kilpailijoille ja myös yleisölle avoin selailumahdollisuus avautuu ensimmäisen ja toisen vaiheen palautusajan päätyttyä, kilpailun verkkosivulla erikseen ilmoitettuna ajankohtana. Kilpailusivulle pääsee myös kaupungin verkkosivujen kautta osoitteesta www.tampere.fi/viinikanlahti.

Ensimmäinen vaihe

Kilpailun ensimmäisessä vaiheessa kilpailuehdotusten palauttaminen on mahdollista 19.6.–27.9.2019. Kilpailun ensimmäinen vaihe päättyy **27.9.2019**. Kilpailuehdotukset on jätettävä klo **15:00 mennessä (Suomen aikaa)**. Kilpailija saa vahvistuksen onnistuneesta sisäänjätöstä. Kilpailijoita kehoitetaan jättämään ehdotuksensa järjestelmään hyvissä ajoin ennen järjestelmän sulkeutumista.

Toinen vaihe

Kilpailun toinen vaihe päättyy alustavan aikataulun mukaisesti **14.2.2020**. Kilpailuehdotukset on jätettävä klo **15:00 mennessä (Suomen aikaa)**. Tarkemmat ohjeet annetaan erikseen kilpailun toiseen vaiheeseen valituille kilpailijoille.

6 KILPAILUTEKNISET TIEDOT

6.1 OSALLISTUMISOIKEUS

Kansainvälinen ideakilpailu on avoin kaikkien maiden henkilöille ja oikeushenkilöille.

Kilpailijoiden toivotaan muodostavan suunnitteluryhmiä, joissa on monipuolisesti arkkitehtuurin, maisema-arkkitehtuurin, kaupunkisuunnittelun, kaupunkien elinvoimaisuuden sekä liikenne-, yhdyskunta-, rakennus- ja energiatekniikan asiantuntijoita.

Kilpailun tuomariston ja valmistelutyöryhmän jäsenet, asiantuntijat, kilpailusihteeri sekä kaikkien näiden yhtiökumppanit tai läheiset ovat esteellisiä osallistumaan kilpailuun. Esteellinen on myös henkilö, joka on osallistunut kilpailuhankkeen tai kilpailun valmisteluun tai niihin liittyvään päätöksentekoon tai sen valmisteluun.

Kilpailu on Suomen lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) mukainen suunnittelukilpailu. Suunnittelukilpailuun sovellettavat kohdat on säädetty mainitun lain 54 §:ssä. Kilpailuehdotuksen jättämällä kilpailija vakuuttaa, ettei sitä eikä mahdollisesti ryhmittymänä kilpailevan jäseniä rasita 80 §:n mukaiset pakolliset poissulkemisperusteet eikä 81 §:n mukaiset harkinnanvaraiset poissulkemisperusteet. Kilpailun ratkettua kilpailussa palkittavilta, ennen palkintojen maksua, pyydetään 80 §:n mukainen rikosrekisteriote ja tutkitaan 81 §:n mukaiset harkinnanvaraiset poissulkemisperusteet.

6.2 KILPAILUKIELI

Kilpailukieli on englanti. Kaikki kilpailun asiakirjat jätetään englanninkielisinä.

6.3 AIKATAULU

Kilpailun ensimmäinen vaihe alkaa 15.5.2019.
Kilpailijoiden kysymykset 12.6. klo 15:00 mennessä.
Vastaukset kysymyksiin 19.6. mennessä.
Ensimmäisen vaiheen palautusaika alkaa 19.6.2019.
Kilpailun ensimmäinen vaihe päättyy 27.9.2019.

Kilpailun toinen vaihe alkaa 15.11.2019.
Kilpailijoiden kysymykset 11.12.2019. klo 15:00 mennessä.
Vastaukset kysymyksiin 18.12.2019.
Kilpailun toinen vaihe päättyy 14.2.2020.

Julkistamistilaisuus järjestetään 10.4.2020.

6.4 PALKINNOT JA LUNASTUKSET

Kilpailun toiseen vaiheeseen kutsutaan ensimmäisen vaiheen perusteella enintään kuusi kilpailijaa. Kilpailun voittaja valitaan tästä joukosta. Palkitsemisen edellytyksenä on, että kilpailija jättää toisen vaiheen kilpailuohjelman mukaisen ehdotuksen arvioitavaksi kaikkine pyydettyine asiakirjoinaan ja ajallaan. Palkintoina jaetaan 165 000–345 000 euroa.

I palkinto	90 000 euroa
II palkinto	75 000 euroa
III - VI palkinto, kukin	45 000 euroa (yhteensä enintään 180 000 euroa).

Tuomaristo voi yksimielisellä päätöksellä jakaa palkintosumman toisinkin Suomen Arkkitehtiiliiton kilpailusääntöjen mukaisesti. Suomen Arkkitehtiiliitto (SAFA) perii kilpailusääntöjensä mukaan 7 % palkinnoista. Palkinnot maksetaan Suomen Arkkitehtiiliiton kautta. Valtiovarainministeriön asetuksen vuoden 2019 taidekilpailupalkintojen verovapaudesta (1279/2018) mukaisesti palkintoja ei katsota veronalaisiksi tuloksi Suomessa.

Kunniamaininnat

Tuomaristo voi halutessaan jakaa kunniamainintoja kilpailuehdotuksille, jotka ovat jättäneet kilpailuehdotuksen kilpailun ensimmäiseen vaiheeseen. Kunniamaininnoista ei makseta palkkiota.

6.5 TUOMARISTO

Tuomaristo päättää kilpailun ratkaisusta sekä kilpailun ensimmäisessä että toisessa vaiheessa. Kilpailun tuomaristoon kuuluvat

Tampereen kaupungin nimeämänä:

Anna-Kaisa Heinämäki, apulaispormestari, HTM (puheenjohtaja)
Aleksi Jäntti, apulaispormestari, sotatieteiden maisteri SM (ensimmäinen varapuheenjohtaja)
Teppo Rantanen, johtaja, KTM, KHT (toinen varapuheenjohtaja)
Mikko Nurminen, johtaja, DI (kolmas varapuheenjohtaja)
Tero Tenhunen, hankejohtaja, rakennusarkkitehti, tekn. yo
Minna Seppänen, hankekehityspäällikkö, arkkitehti SAFA
Elina Karppinen, asemakaavapäällikkö, arkkitehti SAFA
Anna Levonmaa, erikoissuunnittelija, maisema-arkkitehti MARK
Ari Vandell, suunnittelupäällikkö, DI
Virpi Ekholm, kiinteistöjohtaja, DI
Minna Minkkinen, kaupunginhallituksen jäsen, sosionomi
Pekka Salmi, kaupunginhallituksen jäsen, filosofian maisteri, isännöitsijän ammattitutkinto.

Suomen Arkkitehtiliiton nimeäminä:

Helle Juul, arkkitehti MAA, MNAL, Ph.D.
Antti Lehto, arkkitehti SAFA.

Suomen Maisema-arkkitehtiliiton nimeäminä:

Pirjo Siren, maisema-arkkitehti MARK.

6.6 TYÖRYHMÄ, ASiantuntijat JA KILPAILUN SIHTEERI

Työryhmä

Työryhmä valmistelee tuomariston arviointityötä ja päätösesityksiä. Työryhmään kuuluu tuomariston jäseniä ja Tampereen kaupungin nimeämiä muita jäseniä.

Helle Juul, arkkitehti MAA, MNAL, Ph.D. (tuomariston jäsen)
Antti Lehto, arkkitehti SAFA (tuomariston jäsen)
Pirjo Siren, maisema-arkkitehti MARK (tuomariston jäsen)
Minna Seppänen, hankekehityspäällikkö, arkkitehti SAFA (tuomariston jäsen)
Anna Levonmaa, erikoissuunnittelija, maisema-arkkitehti MARK (tuomariston jäsen)
Anna Hyypä, projektiarkkitehti, arkkitehti
Kaisu Kammonen, erityisasiantuntija, arkkitehti SAFA
Timo Seimelä, liikenneinsinööri, insinööri
Heli Toukonieniemi, maankäyttöpäällikkö, DI
Raija Tevaniemi, rakennuttajainsinööri, insinööri.

Asiantuntijat

Tuomaristo ja työryhmä kuulevat arviointia tehdessään Tampereen kaupungin nimeämiä tai lisäksi muita hyväksi katsomiaan ja kilpailun aikana nimeämiään asiantuntijoita. Tampereen kaupungin nimeämänä:

Timo Koski, vs. suunnittelupäällikkö, hortonomi AMK
Milko Tietäväinen, rakennuttamisjohtaja, DI
Pia, Hastio, yleiskaavapäällikkö, arkkitehti Lauri Savisaari, kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja, YTM
Mirkka Katajamäki, kaavoitusarkkitehti, maisema-arkkitehti
Marjatta Salovaara, ympäristösuunnittelija, DI
Pauli Välimäki, kehityspäällikkö, YKM
Matti Joki, satamapäällikkö
Juha Kaivonen, hankekehityspäällikkö, tekniikan lisensiaatti
Monika Sola, kehittämiskoordinaattori, YTM
Antti Haukka, projektipäällikkö, DI.

Kilpailun sihteeri

Kilpailun sihteeri Antti Pirhonen, arkkitehti SAFA, Planest Oy
Kilpailun sihteerin varahenkilö Tuire Kujala, arkkitehti SAFA.

6.7 KILPAILUN SÄÄNNÖT JA KILPAILUOHJELMAN HYVÄKSYMINEN

Kilpailusta on julkaistu hankintailmoitus (2019/S090-216855) EU:n TED-verkkosivuilla osoitteessa <http://ted.europa.eu>. Kilpailussa sovelletaan (siltä osin kun ne eivät ole ristiriidassa) Suomen lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) tai kilpailuohjelman kanssa SAFA:n kilpailusääntöjä (www.safa.fi/wp-content/uploads/2019/04/SAFA_kilpailusaannot_2008.pdf) ja soveltuvilta osin Maisema-arkkitehtiliiton MARK:n kilpailusääntöjä. Kilpailuohjelma liitteineen on järjestäjän, tuomariston sekä SAFA:n ja MARK:n kilpailutoimikunnan hyväksymä.

6.8 KILPAILUA KOSKEVAT KYSYMYKSET

Kilpailijoilla on sekä kilpailun ensimmäisessä että toisessa vaiheessa mahdollisuus pyytää ohjelmaa koskevia selvityksiä ja lisätietoja kilpailuohjelmassa esitettyihin määräaikoihin mennessä. Kysymykset tehdään ja niihin vastataan kilpailun sivulla:

<http://tampere.weup.city/viinikanlahti-competition>

Kilpailun verkkosivulle pääsee myös Tampereen kaupungin verkkosivujen kautta osoitteesta www.tampere.fi/viinikanlahti

Kysymysten ja vastausten aikataulu

Vaihe 1. Kysymykset 12.6.2019 klo 15:00 mennessä (Suomen aikaa).

Vastaukset kysymyksiin julkaistaan 19.6.2019.

Vaihe 2. Kysymykset 11.12.2019 klo 15:00 mennessä (Suomen aikaa).

Vastaukset kysymyksiin julkaistaan 18.12.2019.

6.9 TUOMARISTON OIKEUS MUUTOKSIIN

Ensimmäisen vaiheen arvioinnin, mahdollisten täydentyneiden uusien lähtötietojen tai muiden perusteltujen seikkojen perusteella tuomaristolla on oikeus tehdä tarkennuksia kilpailun toisen vaiheen kilpailutehtävään ja aikatauluun.

6.10 JATKOTOIMET KILPAILUN SEURAUKSENA

Kilpailun jälkeen ja pohjalta Tampereen kaupunki päättää alueen jatkosuunnittelusta. Mahdollisen jatkotoimeksiannon hankinnassa Tampereen kaupunki voi valita suoramankinnan, koska kyseessä on palveluhankinta, joka tehdään suunnittelukilpailun perusteella ja joka on suunnittelukilpailun sääntöjen mukaan tehtävä kilpailun voittajan kanssa tai jos voittajia on useita, näistä jonkun kanssa. Tampereen kaupunki ei sitoudu hankkimaan jatkosuunnittelua suoramankintana. Mahdollisen jatkotoimeksiannon hankinnassa poissulkemisperusteet tarkastetaan, ja lisäksi kilpailijan on osoitettava riittävä taloudellinen ja rahoituksellinen tilanne sekä tekninen suorituskyky ja ammatillinen pätevyys.

6.11 KILPAILUEHDOTUSTEN KÄYTTÖ- JA JULKAISU-OIKEUS

Kilpailun järjestäjällä on omistusoikeus palkittuihin ja lunastettuihin kilpailuehdotuksiin tekijänoikeuden jäädessä ehdotuksen tekijälle. Toimeksiannon saaneella suunnittelijalla ja kilpailun järjestäjällä on oikeus käyttää hyväkseen muiden palkittujen tai lunastettujen ehdotusten aiheita ja ideoita Suomen tekijänoikeuslain mukaisesti. Kilpailun järjestäjällä, SAFA:lla, MARK:lla ja Suomen rakennustaiteen museolla on oikeus julkaista kuvia kilpailuehdotuksista omissa julkaisuissaan ja verkkosivuillaan. Kilpailun järjestäjä ja SAFA varaavat oikeuden käyttää ja luovuttaa kilpailuehdotusten materiaalia tutkimuksen ja viestinnän tarkoituksiin.

6.12 KILPAILUN VERKKOSIVU

Kilpailun verkkosivu toimii kaikkien ohjelma-asiakirjojen ja kilpailuun liittyvien tietojen sähköisenä jakelu-, viestintä- ja palautuskanavana. Kilpailun verkkosivu on englanninkielinen ja linkki sille löytyy alla olevasta osoitteesta. Kilpailijoiden tulee kaikessa asioinnissaan käyttää kilpailun verkkosivua:

<http://tampere.weup.city/viinikanlahti-competition>

Kilpailun verkkosivulle pääsee myös Tampereen kaupungin verkkosivujen kautta osoitteesta: **www.tampere.fi/viinikanlahti**

Kilpailun verkkosivu **aukeaa 15.5.2019**, jolloin kilpailuaika alkaa ja kilpailuohjelma julkistetaan pdf-muodossa. Kilpailussa noudatettava kilpailuohjelma on sen englanninkielinen versio, koska kilpailukieli on englanti. Kilpailun verkkosivulla tiedotetaan kilpailun muiden sähköisten aineistojen julkaisuajankohdat.

Kilpailun **ensimmäisen vaiheen kilpailuaineisto** on kokonaisuudessaan kilpailun verkkosivulla **viimeistään 19.6.2019** kaikkine kilpailijoiden käyttöön jaettavine aineistoineen. Samana päivänä julkaistaan vastaukset kilpailun ensimmäisestä vaiheesta esitettyihin kysymyksiin. Samana päivänä 19.6.2019 julkaistaan myös yksityiskohtaiset ohjeet kilpailuehdotusten palautuksesta. Kilpailun **toisen vaiheen** aineisto julkaistaan erikseen. Toisen vaiheen aineistojen julkaisuajankohta ilmoitetaan kilpailun verkkosivulla.

6.13 KILPAILUN OHJELMA-ASIAKIRJAT

Kilpailuohjelma liitteineen julkaistaan **15.5.2019** pdf-muodossa kilpailun verkkosivulla. Kilpailussa noudatettava virallinen ohjelma on englanninkielinen, koska kilpailukieli on englanti. Kilpailuehdotuksen laadinnassa **tarvittavat lähtötiedot** on kuvattu kilpailuohjelmassa ja sen liiteosassa. Nämä yhdessä ovat ensimmäisen vaiheen kilpailuehdotuksen laadinnassa tarvittava ja käytettävä lähtöaineisto. Toisen vaiheen ohjeet annetaan erikseen.

Osa kilpailun lähtötiedoista on selattavissa kilpailun verkkosivulta avautuvassa **weup-karttapalvelussa**. Kilpailun verkkosivulta avautuu myös kilpailun **tunnuslukulaskuri**, jonka avulla kilpailijat voivat jo kilpailuehdotusta laatiessaan helposti tarkastella kilpailuehdotukseen tarvittavia tärkeimpiä maankäytön, rakentamisen, väestön ja pysäköinnin tilastotietoja.

Sähköiset pohjat kilpailuehdotuksen laadintaa varten julkaistaan kilpailun verkkosivulla tarkempine lataus-, käyttö- ja palautusohjeineen. Näitä ovat kartat, 3D-mallit, näkymäkuvaohjat ja muut aineistot.

6.14 LISÄÄ TAUSTA-AINEISTOJA

Tampereen kaupungin verkkosivulla www.tampere.fi/viinikanlahti julkaistaan kilpailuohjelmaa ja sen muita ohjelma-asiakirjoja täydentäviä viitteellisiä taustatietoja. Tausta-aineistot **eivät ole kilpailun ohjelma-asiakirjoja**. Niissä esitettyjä tietoja ei tarvita kilpailuehdotuksen laadinnassa, mutta ne auttavat erityisesti ulkomaalaisia ja ulkopaikkakuntalaisia kilpailijoita ymmärtämään kilpailualueen, Tampereen ja Suomen olosuhteita. Osa tausta-aineistoista esitetään linkittämällä muille [www](http://www.tampere.fi)-sivustoille tai niiden osille. Tausta-aineistojen sivusto on jatkuvasti päivittyvä ja kilpailun kannalta viitteellinen. Kilpailun järjestäjä ja sen yhteistyökumppanit eivät ota vastuuta tausta-aineistosivustolla esitettyjen tietojen tai sen kautta linkitettyjen muiden aineistojen täsmällisyydestä, ajantasaisuudesta tai oikeellisuudesta.

KILPAILUOHJELMAN LIITTEET

Kilpailuohjelman liitteet ovat kilpailuehdotuksen laadinnassa käytettävää ja kilpailun suunnitteluohjeisiin liittyvää lähtöaineistoa. Ne sisältävät tärkeää tietoa kilpailualueesta ja suunnittelun reunaehdoista. Karttojen yhteydessä mainitut mittakaavat ovat painetun kilpailuohjelman mittakaavoja paperikoossa A4. Ellei toisin mainita, karttojen ja kuvien lähde on Tampereen kaupunki.

LIITTEET

1. Kilpailualueen sijainti 1:20 000. Osoitekartta 2019.
2. Kilpailualueen rajausta 1:5 000. Kantakartta 2019.
3. Kilpailualue kaupunkirakenteessa 1:20 000. Rakeisuuskartta 2019.
4. Kilpailualueen sijainti ilmakuvassa. 1:15 000. Orthoilma kuva 2018.
5. Kilpailualueen rajausta ilmakuvassa 1:5 000. Orthoilma kuva 2018.
6. Asemakaavojen maankäyttö 1:20 000. Yksinkertaistettu yhdistelmäkartta 2019.
7. Tampereen keskustan strateginen osayleiskaava. Maankäyttö ja liikenne 2016.
8. Keskustan kehittämiskonsepti 2018–2030. Viiden tähden keskusta 2018.
9. Liikenteen tiedot 1:5 000. Kartta ja muita tietoja 2019.
10. Maiseman ja viherympäristön tiedot 1:15 000. Kartta 2019.
11. Vapaa-ajan ja matkailun tiedot. Kartta 2019.
12. Vesistön tiedot 1:5 000. Kartta 2019.
13. Infrastruktuurin tiedot 1:5 000. Kartta 2019.
14. Ympäristömelun tiedot 1:5 000. Kartat 2019.
15. Vaarallisten aineiden huomiointivöhyke 1:5 000. Kartta 2019.
16. Ilmanlaadun tiedot 1: 5 000. Kartta 2011.
17. Alueen kehityshistoria. Kuninkaankartta 1758 sekä orthoilmakuvat vuosilta 1946, 1974, 2011 ja 2018.
18. Viistoilmakuvia. Kuvat 2018–2019.
19. Valokuvia. Kuvat 2018–2019.

Näsijärvi

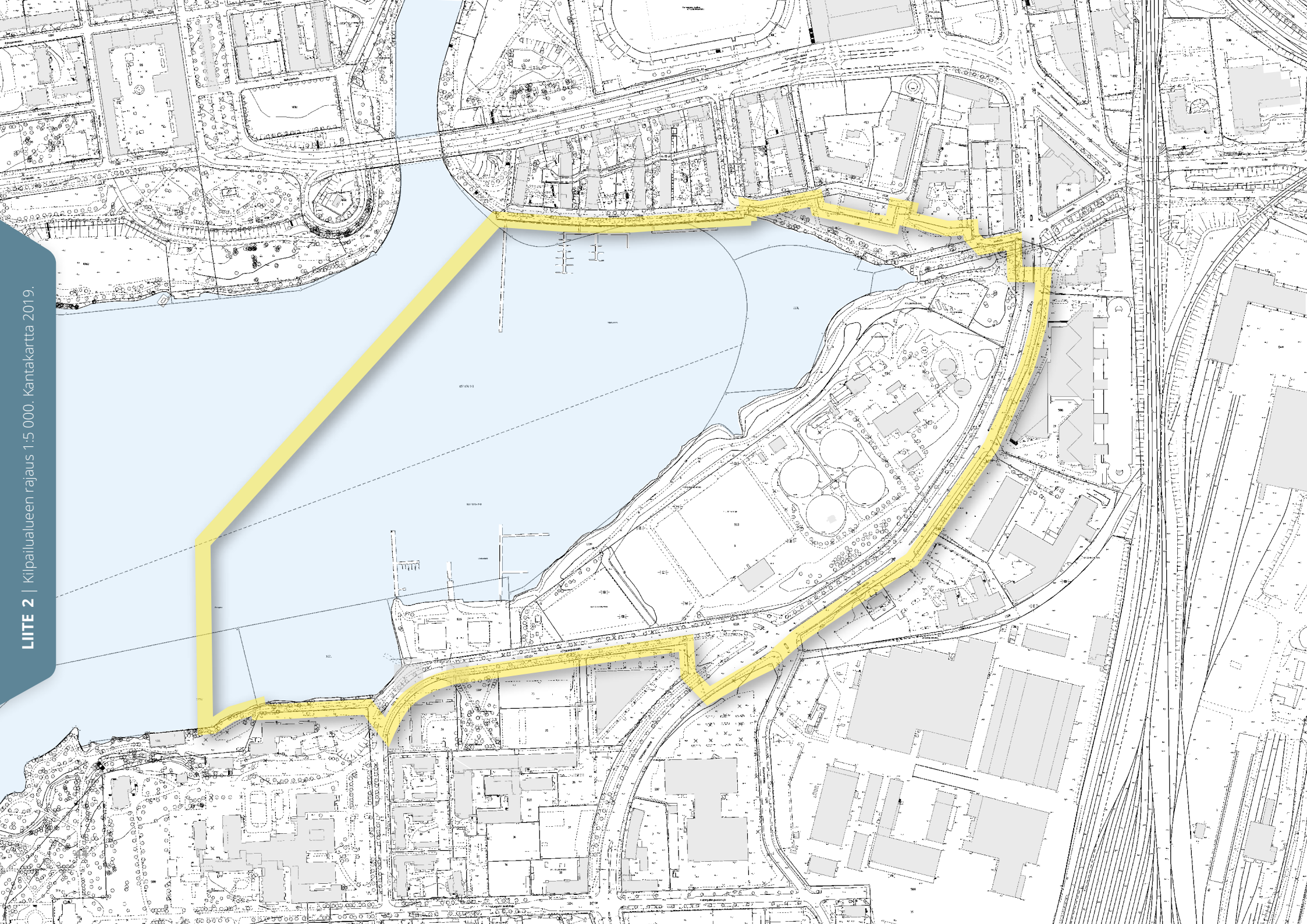

Pyhäjärvi

500 0 500

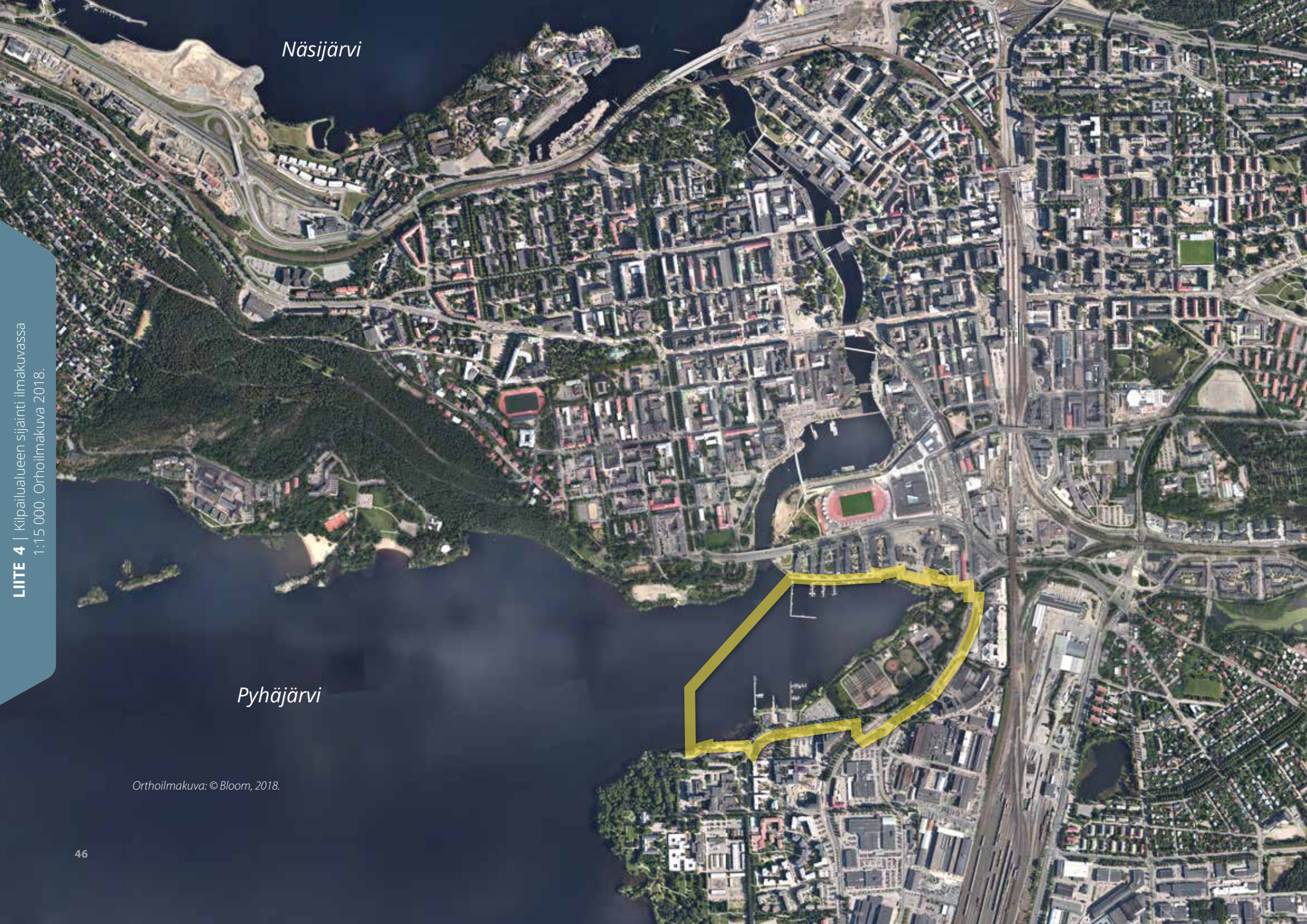
© Tampereen kaupunki 2019

1: 20 000

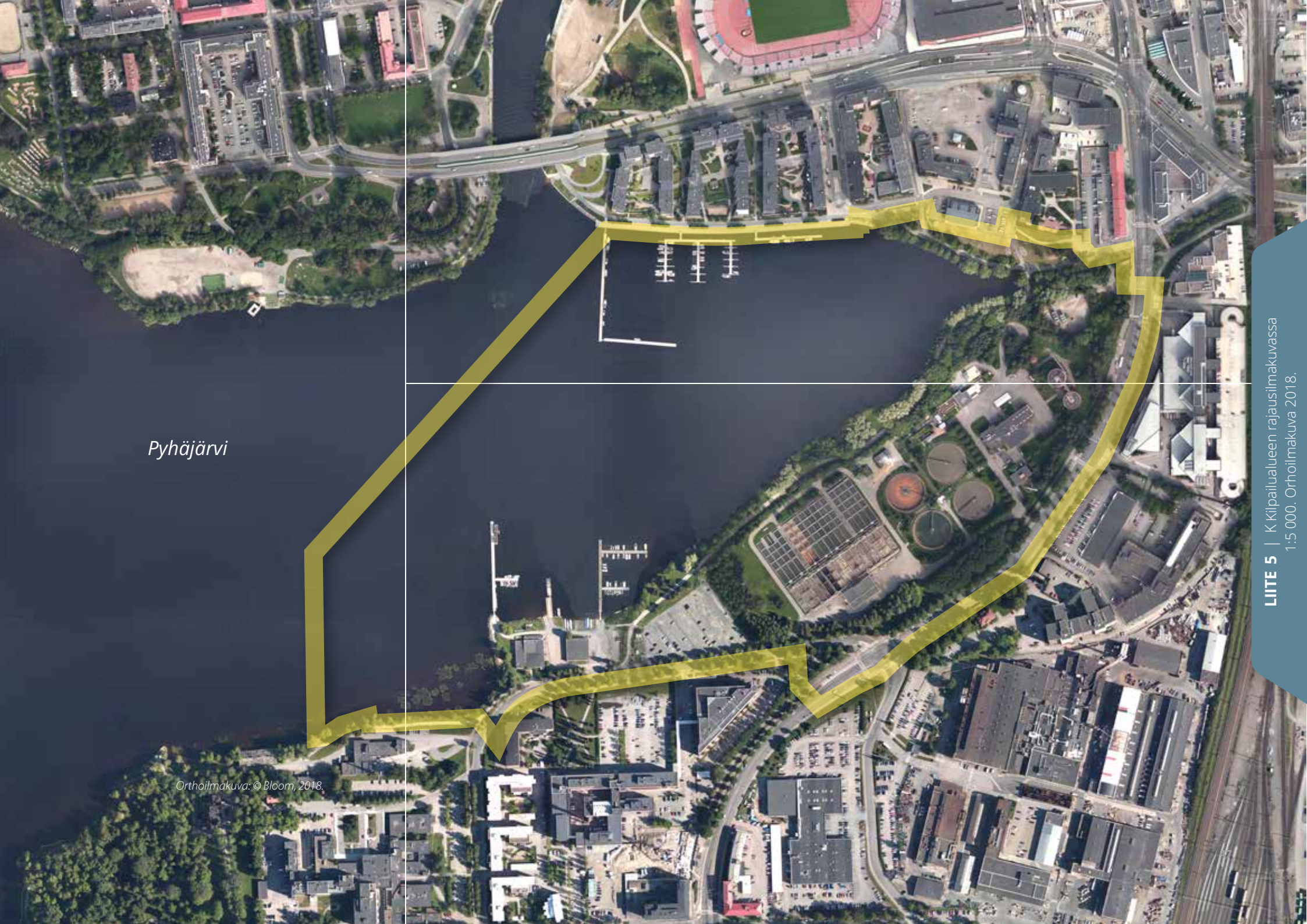
Kilpailualueen sijainti
Kilpailualueen sijainti
Kilpailualueen sijainti

Näsijärvi

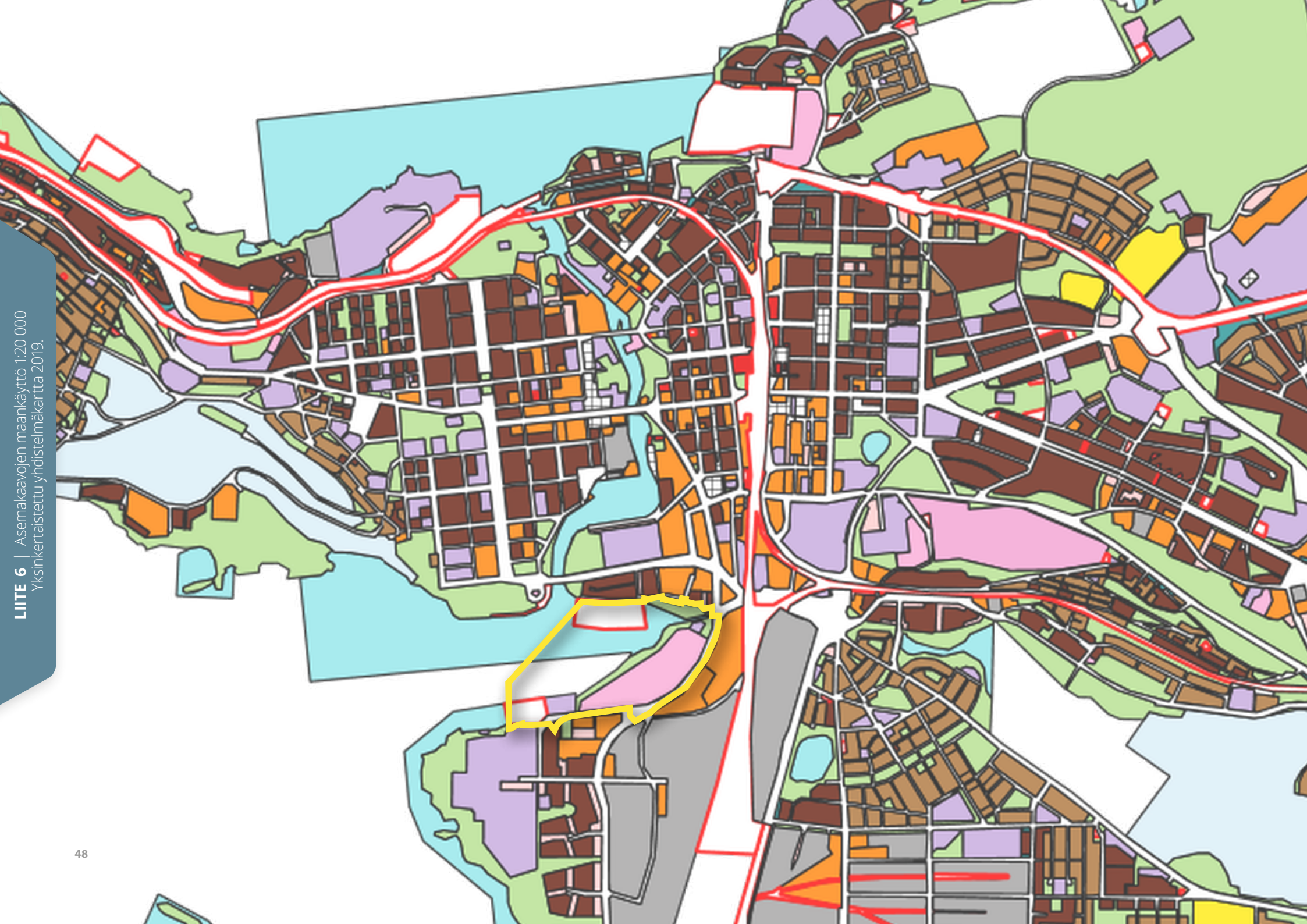
Pyhäjärvi

Orthoilmakuva: © Bloom, 2018.

Pyhäjärvi

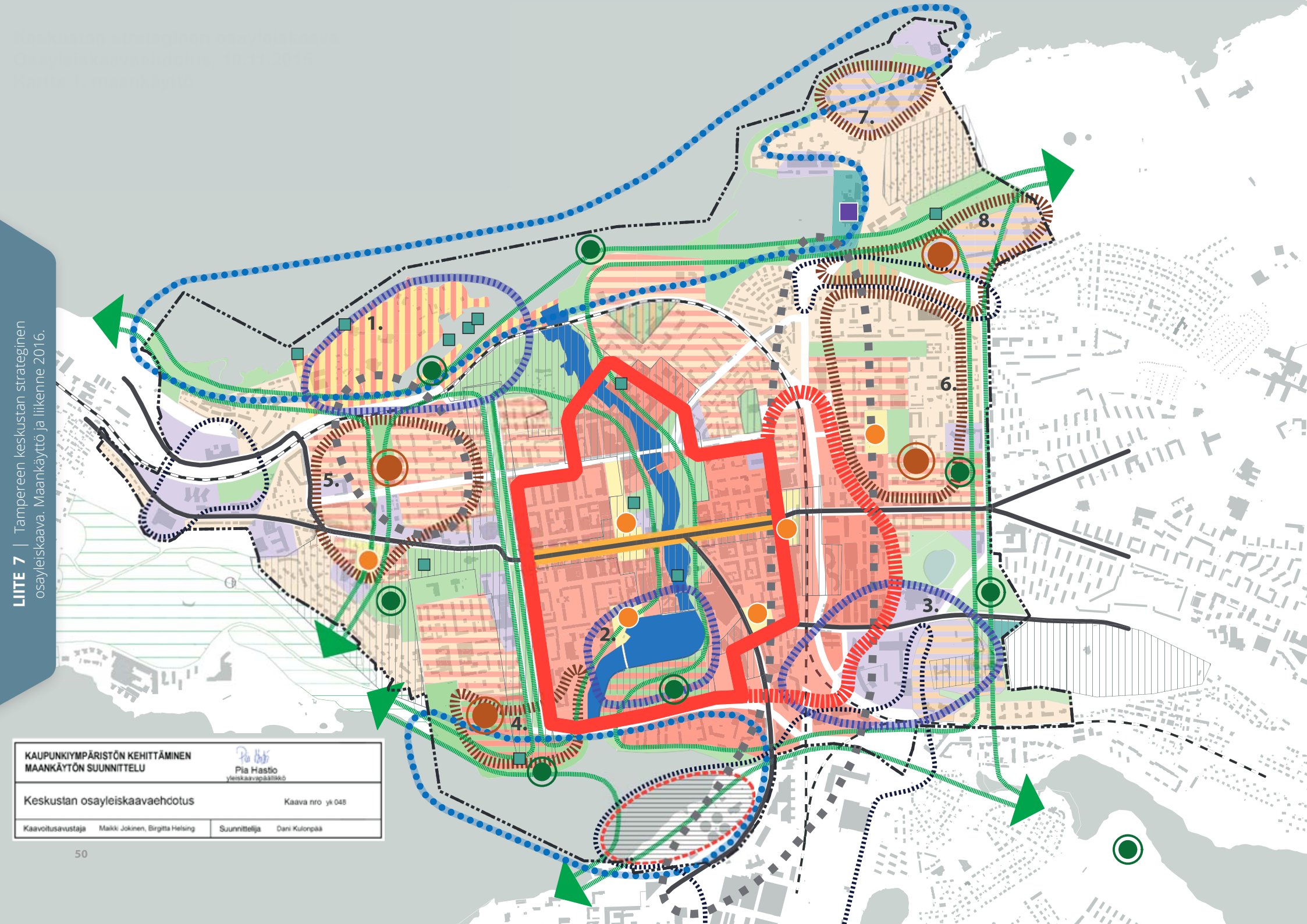
Orthoilmakuva: © Bloom, 2018.

LIITE 6 | Asemakaavojen maankäyttö 1:20 000
Yksinkertaistettu yhdistelmäkartta 2019.

Asemakaavojen maankäyttö 1:20 000.
Yksinkertaistettu yhdistelmäkartta 2019.

	Asuinkerrostalojen korttelialue
	Asuinpienalojen ja rivitalojen korttelialue
	Keskustatoimintojen korttelialue
	Liike-, toimisto- ja palvelurakennusten korttelialue
	Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue
	Virkistysalue
	Yleisten rakennusten korttelialue
	Yhdyskuntatekniikan alue
	Suojaviheralue
	Liikennealue
	Loma- ja retkeilyalueet
	Suojelualue
	Vesialue
	Katualue
	Aukio

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN KEHITTÄMINEN MAANKÄYTÖN SUUNNITTELU		 Pia Hastio yleiskaavapäällikkö	
Keskustan osayleiskaavaehdotus		Kaava nro yk 048	
Kaavoitusavustaja	Makki Jokinen, Birgitta Helsing	Suunnittelija	Dani Kulonpää

Keskustan strateginen osayleiskaava
Osayleiskaavaehdotus 10.11.2015
Maankäytön kaavamerkinnät ja määräykset

MAANKÄYTÖN KEHITTÄMISEN TAVOITTEITA KOSKEVAT MERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET

LIIKE-ELÄMÄ, TYÖ JA ASIOINTI

YDINKESKUSTAN KEHITTÄMISVÖYHKE
Alueella tulee parantaa ydinkeskustamisen elinkeinotoiminnan edellytyksiä, saavutettavuutta ja kävelyalueen elävyyttä. Alueella on tarjottava mahdollisuuksia ennakoimattomaan kohtaamiseen ja tapahtumien järjestämiseen. Tontteja kehitetään koko korttelia koskevien suunnitelmien avulla. Suunnitelmien tulee edistää monipuolisten liiketilojen tarjontaa lisärakentamisen ja sisäpihojen kehittämisen avulla. Toteutuksen tulee tukea kivistä kaupunkia ja sen toimintamahdollisuuksia varuamalla katuhiin ja muihin yleisiin alueisiin rajautuvien rakennusten ensimmäiset kerrokset liike- ja palvelukäyttöön. Sisäpihojen liikekäytön lisääminen on sovitettava yhteen asumisen kanssa. Suunnitelmien yhteydessä on tutkittava asumisen lisäämistä ja toteutettava asumisen vaatimat ulko-oleskelutilat. Täydennysrakentamisen yhteydessä on lisättävä julkiseen oleskeluun soveltuvia tiloja ja kaupunkivihreää. Erillisii tonttipohjoja on yhdistettävä ja korttelien läpi kulkevia jalankulkuyhteyksiä on avattava mahdollisuuksien mukaan. Suunnitelmissa tulee esittää korttelin kytkeytyminen ympäröivään jalankulkuverkkoon. Sisäpihat tulee osoittaa ensisijaisesti muuhun käyttöön kuin pysäköintiin ja alueen autopsäköinti tulee toteuttaa ensisijaisesti rakenteellisesti tai keskitetyissä pysäköintilaitoksissa.

YDINKESKUSTAN LAAJENTUMISVÖYHKE
Kansainvälistä, valtakunnallista ja alueellista saavutettavuutta hyödyntävä voimakkaan uudistumisen alue. Keskeisenä osana alueen uudistamisessa on Asemakeskuksen kehittäminen. Alueella sallitaan monipuolisen työn, kaupan, palveluiden, vapaa-ajan ja asumisen toiminnan. Alueen elävyyttä on vahvistettava luomalla alueelle uusia, laadukkaita julkisia tiloja, kehittämällä olevien torien ja aukoiden laatua ja viihtyisyyttä sekä varuamalla maantasssa katutilaan ja/tai julkiseen alueeseen liittyvät tilat aktiiviseen käyttöön kuten liike- ja palvelutiloiksi. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa on huomioitava ympäristön toimintojen välinen kytkeytyminen toisiinsa ja niiden sujuva saavutettavuus. Radan esteivaikutusta on vähennettävä luomalla uusia radan ylittäviä ja/tai alittavia yhteyksiä, jotka liittyvät luontevasti olevaan kaupunkirakenteeseen ja liikkumisen reitteihin. Alueen yhteyksiä yliopistolle, Tammelaan ja Kalevan suuntaan on kehitettävä.

HÄMEENKATU
Hämeenkatu on kaupungin merkittävin katutila, jota on kehitettävä aktiivisena, monipuolisena, viihtyisenä ja laadukkaana ympäristönä turvaamalla kulttuurihistorialliset arvot ja liike-elämän toimintaedellytykset.

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN KEHITTÄMISVÖYHKE
Alueen maankäytön ja toimintojen kehittämisen sekä asemakaavoituksen tulee perustua yleispiirteiseen maankäytön, liikenteen, viherympäristön ja toimintojen kokonaistarkasteluun. Kytkeytyminen muihin keskustan alueisiin on varmistettava.

- SÄRKÄNNIEMEN, ONKINIEMIEN JA MUSTANLAHDEN ALUE**
Alueen ympäristön laatuun, toiminnallisuuden parantamiseen ja saavutettavuuteen keskustasta tulee kiinnittää huomiota. Alueella sallitaan täydennysrakentaminen. Särkänniemen ja matkailuun liittyviä toimintoja on sijoitettava Mustanlahden alueelle siten, että alueesta tulee nykyistä kiinteämpi osa keskustaa. Alueiden välistä kytkeytymistä ja liikkumisen sujuvuutta tulee parantaa. Kävelyn ja pyöräilyn asemat tulee parantaa ja ympäristön häiriötekijät tulee poistaa. Mustanlahden sataman toimintaa ei saa estää eikä haitata.
- RATINAN SUVANNON ALUE**
Alueesta tulee kehittää veden läheisyyttä hyödyntävä korkealaatuinen ja monipuolinen osa keskustaa siten, että suvannon rantojen käyttö lisääntyy. Alueen toreja ja aukioita on kehitettävä viihtyisinä ja laadukkaina julkisina kaupunkitiloina. Alueella sallitaan täydennysrakentaminen. Alueella on toimiva satama eikä sen toimintaa saa estää eikä haitata.
- OPETUKSEN, TUTKIMUKSEN JA KULTTUURIN SEKÄ NIITÄ HYÖDYNTÄVÄN LIIKETOIMINNAN KAMPUSALUE**
Alueelle sallitaan myös muut toiminnot, kuten asuminen ja palvelut. Asemakaavoituksen ja muun suunnittelun yhteydessä tulee parantaa alueen sisäistä kytkeytymistä sekä kytkeytymistä ympäröiviin alueisiin.

ASUMINEN

- ASUNTOVALTAISEN TÄYDENNYSRAKENTAMISEN VÖYHKE**
4. Eteläpuisto. Alueen maankäytön ratkaisujen pohjana tulee olla yleispiirteinen kokonaistarkastelu. Alueella on erityisiä viherympäristöön ja virkistykseen liittyviä arvoja. Alue tulee suunnitella siten, että rannoille syntyy koko keskustaa palvelevia monipuolisia virkistytymiseen soveltuvia alueita, toimintoja ja reittejä.
- Amuri. Alueen täydennysrakentamisen ja asemakaavoituksen pohjana tulee olla yleispiirteinen kokonaistarkastelu. Pyyhikintorin ja sen ympäristön muodostama kokonaisuus on kehitettävä viihtyisenä ja laadukkaana julkisena tilana.
- Tammela. Alueen täydennysrakentamisen ja asemakaavoituksen pohjana on yleissuunnitelma. Alueen toreja ja aukioita on kehitettävä viihtyisinä ja laadukkaina julkisina tiloina. Virkistysyhteyksiä Tammelaan ja ydinkeskustasta Kauppiin on kehitettävä.

7. Koukkuniemi. Alueella lisätään asumista muillekin kuin erityisryhmille. Alueella on erityisiä viherympäristöön ja virkistykseen liittyviä arvoja. Aluekokonaisuus tulee suunnitella siten, että syntyy koko keskustaa palvelevia monipuolisia virkistytymiseen soveltuvia alueita ja reittejä.

8. Kaupin sairaala. Alueella lisätään asumista muillekin kuin erityisryhmille. Alueella on erityisiä viherympäristöön ja virkistykseen liittyviä arvoja. Aluekokonaisuus tulee suunnitella siten, että syntyy koko keskustaa palvelevia monipuolisia virkistytymiseen soveltuvia alueita ja reittejä. Virkistysyhteyksiä Tammelaan ja ydinkeskustasta Kauppiin on kehitettävä. Alueen kehittämisessä tulee huomioida sairaala-alueen kaupunkikuvallinen sijainti näkymäkselin päätteenä.

KAUPUNKIRAKENTEN TÄYDENTÄMISESTÄ JOHTUVA UUDEN TAI MERKITTÄVÄSTI KEHITETTÄVÄN JULKISEN PALVELUN TARVE. SIAINTI OHJEELLINEN.

JOUKKOLIIKENTEEN LAATUKÄYTÄVÄ
Laatukäytävän varteen sijoitetaan merkittävästi henkilöliikennettä aiheuttavaa maankäyttöä, erityisesti asumisen sijoittumista tuetaan. Hyvän joukkoliikenteen vaikutusalueella käytetään muuta kaupunkia pienempää autoaikaavaloitetta. Sujuvat yhteydet joukkoliikennepysäkeille on huomioitava kaikessa suunnittelussa.

VIHERVERKKO JA RANNAT

NÄSIJÄRVEN JA PYHÄJÄRVEN RANTOJEN KEHITTÄMISVÖYHKEET
Rantojen kehittämisen on vahvistettava Tampereen keskustaa järvenrantakaupunkina. Rantojen maankäyttöä on kehitettävä siten, että rannoille syntyy pääkäyttötarkoituksen lisäksi monipuolisia virkistyspalveluita ja -toimintoja sekä korkeatasoisia virkistytymiseen soveltuvia alueita. Reittien jatkuvuutta rantojen suuntaisesti ja rantojen saavutettavuutta osana kaupungin keskustaa on parannettava. Rantojen julkinen käyttö on turvattava. Alueilla on useita toimivia satamia ja venevalkamoita. Niiden toimintaa tulee tukea. Tarkemmassa suunnittelussa määritellään toimintaan liittyvät rakennukset, rakennelmat, laitteet ja sallittu rakentamisen määrä.

VIHER- JA VIRKISTYSVERKON TAI LIIKUNTA-ALUEEN KEHITTÄMISEN KOHDE TAI TARVE

KEHITETTÄVÄ VIHER- JA VIRKISTYSVÖYHKE
Viher- ja virkistysvöyhykkeellä on kehitettävä viher- ja virkistyspalveluiden laatua ja jatkuvuutta siten, että Pyyhikintorin, Kaupin ja Iidesjärven saavutettavuus keskustasta sekä yhteydet järveltä järvelle paranevat. Vöyhykettä tulee kehittää kaupungin viihtyisyys- ja vetovoimatekijänä sekä tärkeänä kaupunkimaiseman osana.

TAMMERKOSKI
Koski, sen ympäristössä oleva rakentaminen ja maisema sekä arkeologiset kohteet muodostavat kansallisesti merkittävän kulttuuriympäristökokonaisuuden ja ovat kaupungin keskeinen identiteettitekijä. Rakentamisen ja muiden toimenpiteiden on tuettava arvokkaan kulttuuriympäristön säilymistä ja kehittämistä.

KEHITETTÄVÄ TORIALUE
Asemanaukiota, Keskustoria, Laukontoria, Pyyhikintoria, Sorin aukiota ja Tammelanoria on kehitettävä viihtyisinä, laadukkaina ja aktiivisina julkisina tiloina kulttuurihistorialliset arvot huomioita ottaen. Torien maantason alapuolelle voidaan sijoittaa liiketiloja ja pysäköintitiloja.

LUONNONSUOJELULAIN PERUSTEELLA RAUHOITETTU ALUE

MUU KEHITTÄMINEN

KORKEAAN RAKENTAMISEEN SOVELTUVA VÖYHKE
Korkeaan rakentamisen yhteydessä tulee parantaa lähiympäristön laatua. Korkealla rakentamisella tarkoitetaan yli 12-kerroksista rakentamista.

VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ (RKY 2009)
Alueella tapahtuva kehittäminen on sovitettava arvokkaan kulttuuriympäristön vaatimuksiin.

MUINAISUISTOLAILLA RAUHOITETTU KIIENTEÄ MUINAISJÄÄNNÖS
Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kaipaaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydyttävä museoviranomaisen lausunto. Muinaisjäännöksen laajuus tulee selvittää museoviranomaiselta.

Selvitysalue
Alueen maankäytön muutos on kytkettävä ydinkeskustan laajenemiseen ja järvenrantakaupungin kehittämiseen. Muutoksen yhteydessä on parannettava alueen kautta kulkevien virkistysyhteyksien laatua. Alueen suunnittelun käynnistyminen edellyttää maakuntakaavan muutosta.

KAUPUNKIRAKENTEN EPÄJATKUVUUSKOHTA, JOSSA ON ERITYISTÄ TARVETTA LIIKKUMISYMPÄRISTÖN JA KAUPUNKIKUVAN PARANTAMISELLE
Tarkemmassa suunnittelussa on vähennettävä liikenneväylien aiheuttamaa esteivaikutusta siten, että aluerajasta ympäröivät alueet kytkeytyvät toisiinsa nykyistä paremmin. Tarkemmassa suunnittelussa on tutkittava myös alueen maankäytön mahdollisuuksia siten, että kaupunkikuvaa ja -rakennetta, liikkumisympäristöä ja viheryhteyksiä voidaan parantaa.

NAISTENLAHDEN VOIMALAITOS
Voimalaitoksen toiminnasta aiheutuvat rajoitteet ja suojaetäisyydet on huomioitava ympäröivien alueiden suunnittelussa.

YLEISMÄÄRÄYKSET

Tampereen keskustaa kehitetään Pirkanmaan maakuntakeskuksena, valtakunnanosakeskuksena sekä houkuttelevana ja elinvoimaisena kaupunkiseudun ja kaupungin keskuksena. Tampereen keskustaa on kehitettävä viihtyisenä järvenrantakaupunkina. Yritysten ja kaupan toimintamahdollisuuksia on parannettava.

Kulttuuriympäristö
Keskustan kehittämisen tukeutuu olemassa olevaan kulttuuriympäristöön ja kulttuuriarvoihin vahvistetaan. Valtakunnallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen (RKY 2009) ja muinaisjäännösten lisäksi tarkemmassa suunnittelussa on otettava huomioon maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt ja arkeologiset kulttuuriperintökohteet. Erityistä huomiota on kiinnitettävä teollisen Tampereen kulttuuriympäristön säilymiseen ja Tampereen maisemallisiin erityispiirteisiin. Vesialueiden muuttuvan käytön yhteydessä on arvioitava vedenalaisen kulttuuriperintöön liittyvien selvitysten tarpeellisuus yhteistyössä museoviranomaisen kanssa.

Liikkuminen
Keskustaa kehitetään joukkoliikennekaupungin ytimenä ja Asemakeskusta sen solmukohtana. Suunnittelussa ja rakentamisessa tulee tukea kävelykaupungin kehittämistä luomalla rakennusten maantasokerroksista kaupunkikuvataan eläviä ja toteuttamalla julkiset, puolijulkiset ja puolyksityiset tilat laadukkaasti. Keskustassa on sovellettava joukkoliikennettä ja kävelykaupunkia tukevia pysäköintiperiaatteita.

Infrastruktuuri ja ympäristönsuojelu
Järjestelyratapahasta aiheutuvat rajoitteet maankäytön kehittämiselle on otettava huomioon lähialueiden suunnittelussa erityisesti kaupunkiympäristön kehittämisvöyhykkeellä 3, selvitysalueella ja ydinkeskustan laajentumisvöyhykkeen eteläosassa. Alueiden tarkemmassa suunnittelussa tulee huomioida keskustaa-alueen maanalaisten rakentaminen. Maalämpökaivojen rakentaminen ei saa haitata tulevaa maanalaista maankäyttöä eikä infraverkkoa. Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Tampereen hulevesiohjelman tavoitteita. Alueiden ja liikenteen suunnittelussa tulee vähentää melutasoa viher- ja virkistysalueilla, muissa julkisissa uktiloissa ja asuinkortteleiden ulko-oleskelualueilla sekä edistää ilmanlaadun parantumista.

Asuminen
Asuinkerrostalo korttelien täydennysrakentamisen yhteydessä on lisättävä ulko-oleskelutilojen viheryyttä ja vähennettävä maantassopysäköintiä. Erillisii tonttipohjoja on yhdistettävä koko korttelin kokoiseksi sisäpihoiksi mahdollisuuksien mukaan. Täydennysrakentamisella on tuettava perheiden hakeutumista keskustaan esimerkiksi parantamalla ulko-oleskelutilojen turvallisuutta ja rakentamalla lasten leikkipaikkoja laadukkaasti. Asuntoalueilla on huomioitava lähivirkistysalueiden, -palveluiden ja -reittien riittävyys sekä saavutettavuus. Asemakaavoituksen yhteydessä on arvioitava, voidaanko edellä mainittuja tavoitteita toteuttaa parhaiten korttelin laajuisen suunnitelman avulla. Suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota rakennusten maantasokerroksen kaupunkikuvalliseen elävyyteen. Keskustaan rakennettavan uuden asutokannan tulee olla hallintamudooitaitaan ja hintatasoltaan monipuolista.

MAANKÄYTÖ

- KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE
- KESKUSTATOIMINTOJEN JA VIRKISTYKSEN SEKOITTUNUT ALUE
- KESKUSTATOIMINTOJEN JA MATKAILUPALVELUJEN SEKOITTUNUT ALUE
- ASUMISEN JA KESKUSTATOIMINTOJEN SEKOITTUNUT ALUE
- ASUNTOALUE
- ASUMISEN JA VIRKISTYKSEN SEKOITTUNUT ALUE
- HALLINNON, PALVELUJEN JA ASUMISEN SEKOITTUNUT ALUE
- HALLINNON JA PALVELUJEN ALUE
- TORI TAI AUKIO
- VIHER- TAI VIRKISTYSALUE
- ERITYISTOIMINTOJEN ALUE
- LIIKENNEALUE
- VESIALUE

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN KEHITTÄMINEN MAANKÄYTÖN SUUNNITTELU		Pia Haslo yhteistyöjohtaja	
Keskustan osayleiskaavaehdotus		Kaava nro. yk 048	
Kaavaliikennevalvoja	Matti Jokinen, Birgitta Helberg	Suunnittelija	Dani Kulmala

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN KEHITTÄMINEN MAANKÄYTÖN SUUNNITTELU	
Keskustan osayleiskaavaehdotus	
Kauva nro. yk 048	
Kaavoitusavustaja	Matti Jokinen, Birgitta Helsing
Suunnittelija	Dari Kulonpää

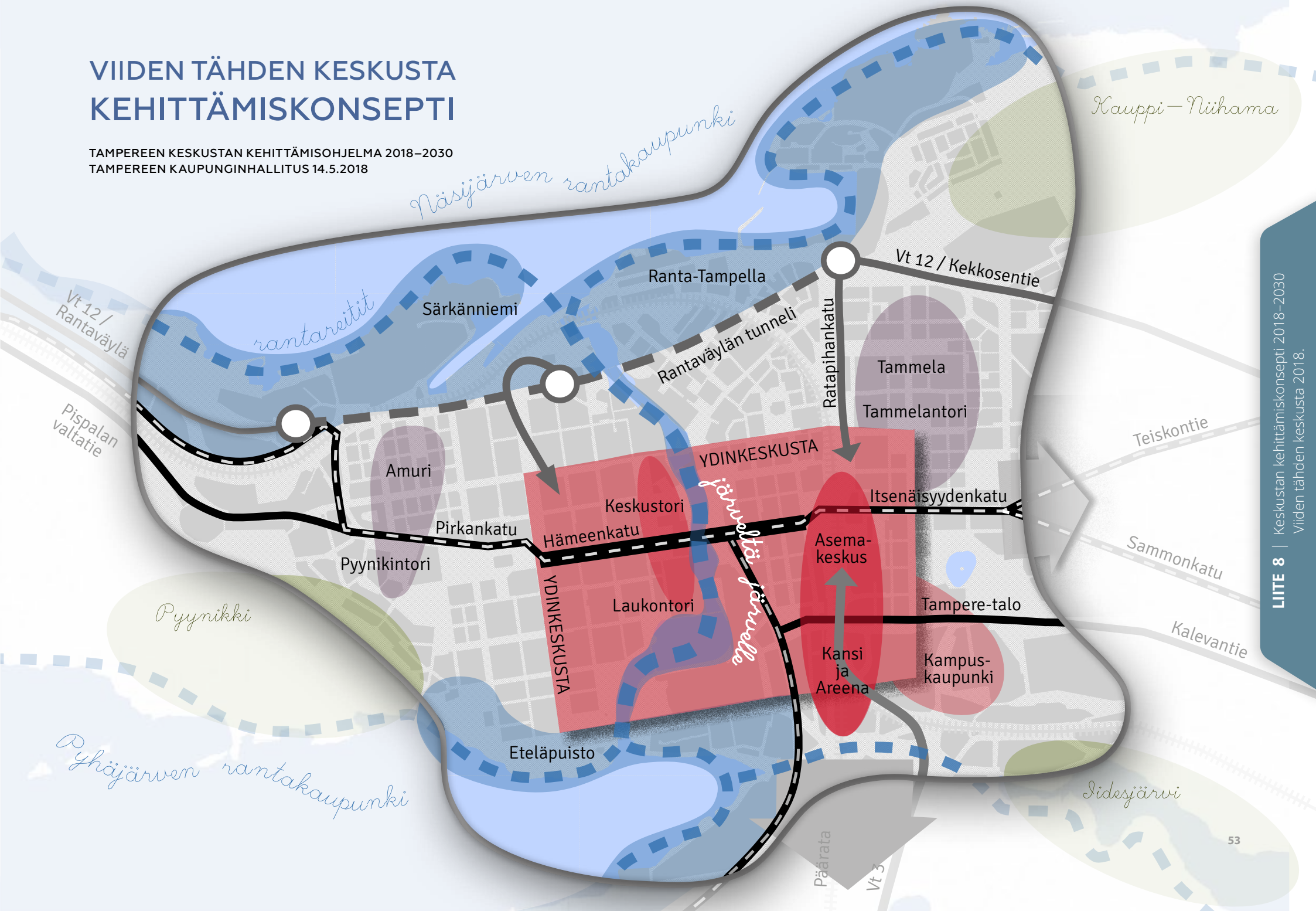
Liikenteen merkinnät ja määräkset

YLEISMÄÄRÄYS:
Suunnittelussa ja rakentamisessa tulee parantaa kävely-yhteyksien jatkuvuutta, sujuvuutta, esteettömyyttä ja viihtyisyyttä. Suunnittelussa on edistettävä kävelyn ja pyöräilyn liikenneturvallisuutta.

- ASEMAKESKUS**
Asemakeskus on ihmisvirtojen, joukkoliikenteen käyttäjien ja eri liikennemuotojen solmukohta. Kaikkien alueella tehtävien suunnitelmien ja toimenpiteiden on tuettava sujuvia, viihtyisiä ja esteettömiä liikenteen ja muita palveluita. Asemakeskusta kehitetään myös lentoliikenteen palveluterminaalina.
- JOUKKOLIikENTEEN LAATUKÄYTÄVÄ**
Laatukäytävän varrella tehtävien toimenpiteiden on tuettava joukkoliikenteen käyttöä ja sujuvuutta. Jalankulku- ja pyöräily-yhteyksiä pysäkeille ja pyöräpysäköintiympäristöille on kehitettävä hyvän saavutettavuuden näkökulmasta. Joukkoliikenneväline voi olla myös raitiotie.
- RAUTATIE**
- KÄVELYKESKUSTANA KEHITETTÄVÄ HITAIN LIIKKUMISEN ALUE**
Liikennemuotojen on kehitettävä kävelyn ehdolla. Alueella on parannettava jalankulkijoiden olosuhteita viihtyisien, monipuolisten, laadukkaiden ja esteettömien kävelyalueiden, kävelypainotteisten katujen, kävelykatujen ja -reittien avulla. Aluetta on kehitettävä keskustan liikenneverkoston suunnitelman periaatteiden mukaisesti. Maanalaisten pysäköintiverkoston toteuttamisen myötä alueen kadunvarsien autopyöräpysäköintipaikkoja vähennetään. Alueen kaupunkivihreää on vahvistettava. Hitaan liikunnan alueella pyöräily on ohjattava ajradoille lukuun ottamatta pyöräilyn pääreittejä.
- MAANALAINEN PYSÄKÖINTILAITOSVERKOSTO JA SEN LAAJENEMISALUEET**
Pysäköintiympäristöä on kehitettävä ydinkeskustan maanalaisten huollon ja pysäköinnin yleissuunnitelman mukaisesti. Aluevaraukset on huomioitava suunniteltaessa maanalaista maankäyttöä ja toimintoja. Pysäköintilaitosten paikat korvaavat maantasoparkitusta siten, että keskustan kehän sisäpuolella olevista kadunvarsipaikoista poistetaan vähintään puolet.
- MAANALAINEN PYSÄKÖINTILAITOS**
- YHTEYSTARVE MAANALAISEN PYSÄKÖINTIIN**
- HÄMEENKATU**
Jalankululle ja joukkoliikenteelle varattu katu, jolla pyöräily on mahdollista. Katutilaa on kehitettävä siten, että jalankulun asema paranee.
- URBAANI JALANKULUKUAKSELI**
Jalankulun olosuhteita on parannettava viihtyisien kävelyalueiden, kävelykatujen ja kävelypainotteisten katujen avulla. Jalankulkuakselin varrella olevan maankäytön ja toimintojen on tuettava akselin elävyyttä ja aktiivisuutta. Jalankulkuakselin toteutuksen tulee edistää kivijalkakauppaa ja sen toimintamahdollisuuksia.
- TÄRKEÄ JALANKULUN REITTI**
Reitin laatua ja jatkuvuutta on parannettava.
- JALANKULUN YHTEYSTARVE**
Yhteyden toteuttamisedellytykset on tutkittava tarkemmassa suunnittelussa. Liikenneväylien ja vesistöjen kävelyille aiheuttama estevaikutus on vähennettävä mahdollisuuksien mukaan.
- VALTAKUNNALLINEN MOOTTORIAJONEUVOLIikENTEEN PÄÄVÄYLÄ (VT12) JA PÄÄVÄYLÄN MAANALAINEN OSUUS (RANTAVÄYLÄN TUNNELI)**
- ERITASOLIITYMÄ**
- MAANALAINEN ERITASOLIITYMÄ**
Eritasoliitymästä voidaan toteuttaa yhteydet maanalaisten pysäköintiverkoston ja katuverkkoon.
- KESKUSTAN KEHÄ**
Kehän liikenteellinen toimivuus on turvattava kaikessa suunnittelussa ja rakentamisessa. Yhteydet maanalaisten pysäköintiin rakennetaan kehän yhteyteen tai sen välittömään läheisyyteen.
- KESKUSTAN PÄÄKATU**
Työ- ja asiointiliikenteen pääyhteyksiä, jota koskevia suunnitelmassa on huomioitava keskustan kehän sujuva saavutettavuus.
- SEUDULLINEN PYÖRÄILYN PÄÄREITTI**
Pääreitin laatua on parannettava erottamalla jalankulku ja pyöräily omille väylille. Liittymissä on parannettava turvallisuutta ja sujuvuutta.
- KESKUSTAN PYÖRÄILYN PÄÄREITTI**
Pääreitin laatua on parannettava erottamalla jalankulku ja pyöräily pääsääntöisesti omille väylille. Liittymissä on parannettava turvallisuutta ja sujuvuutta.
- KESKITETTY PYÖRÄPYSÄKÖINTI**
Pysäköinti sijoitetaan ensisijaisesti sisätilaan tai katoksen alle.
- SATAMA / VENESATAMA**
Vesiliikenteen häiriötön toiminta on otettava huomioon suunniteltaessa lähiympäristön maankäyttöä sekä uusia kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiä.
- MATKUSTAVALIikENTEEN LAIVAREITTI**

VIIDEN TÄHDEN KESKUSTA KEHITTÄMISKONSEPTI

TAMPEREEN KESKUSTAN KEHITTÄMISOHJELMA 2018–2030
TAMPEREEN KAUPUNGINHALLITUS 14.5.2018

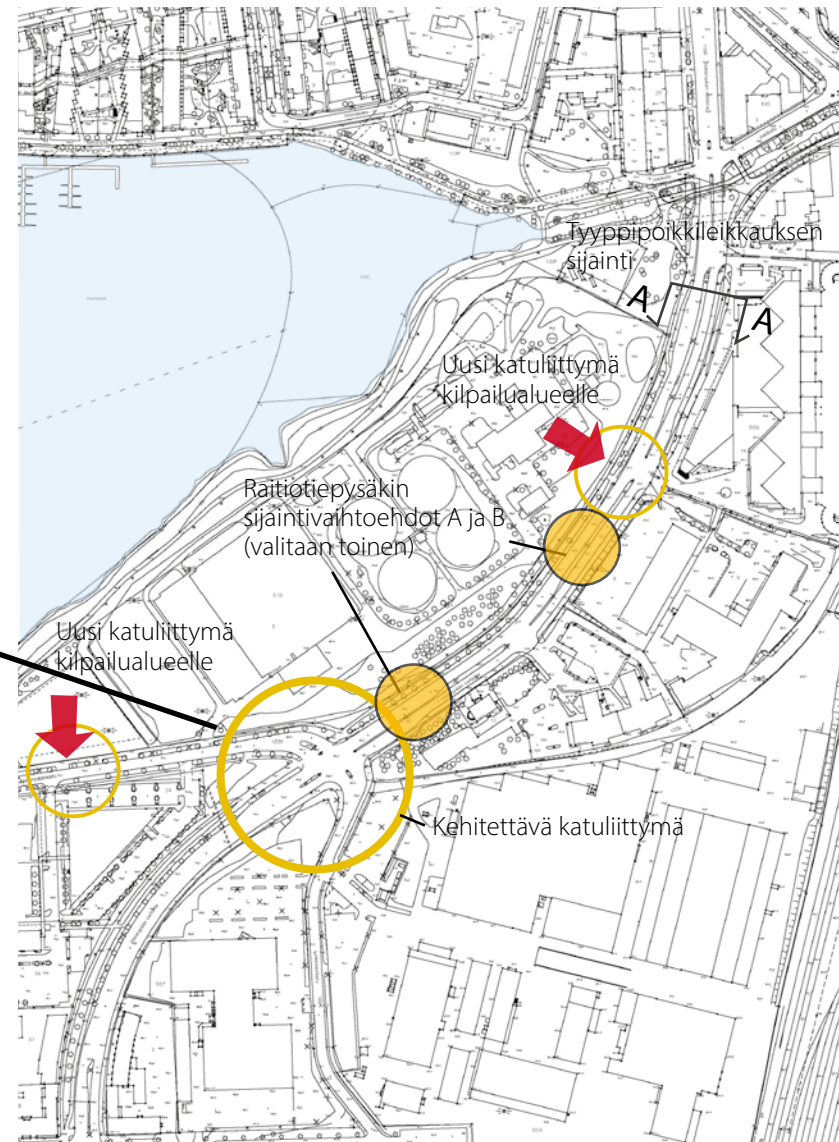
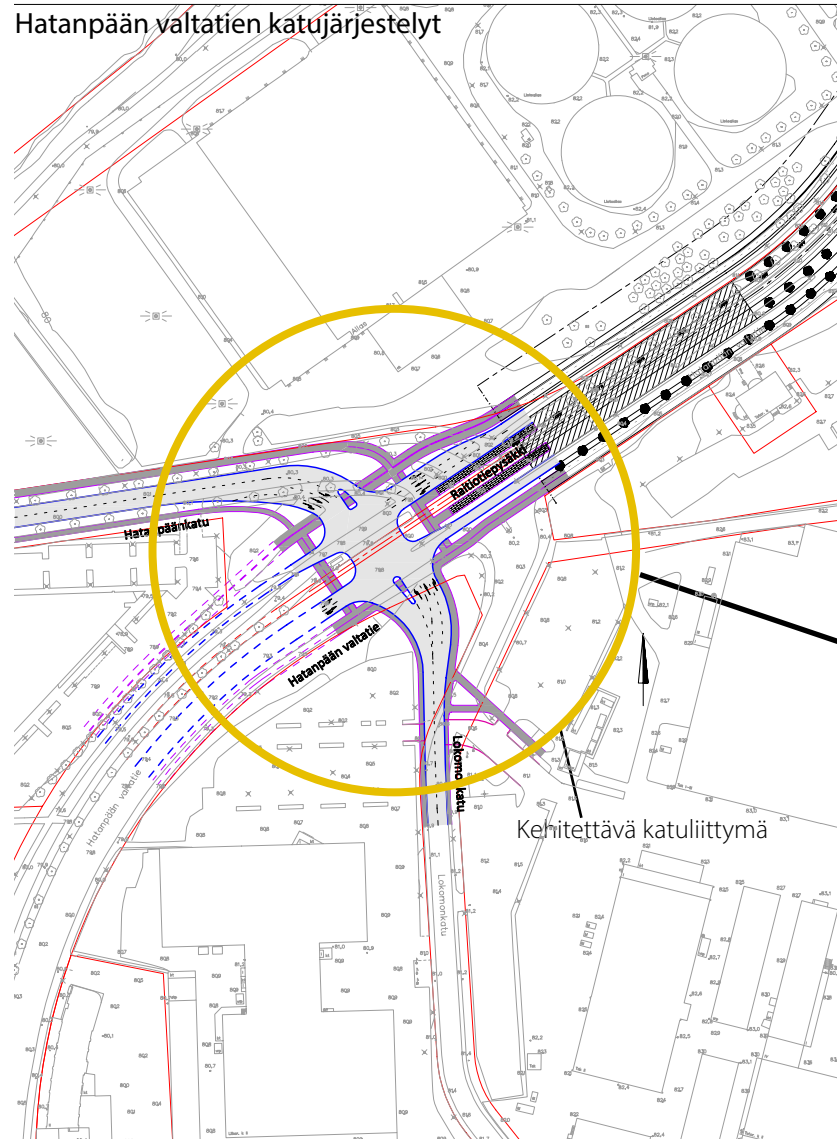

Kilpailualueen liikennejärjestelyt ja liittyminen liikenneverkkoon

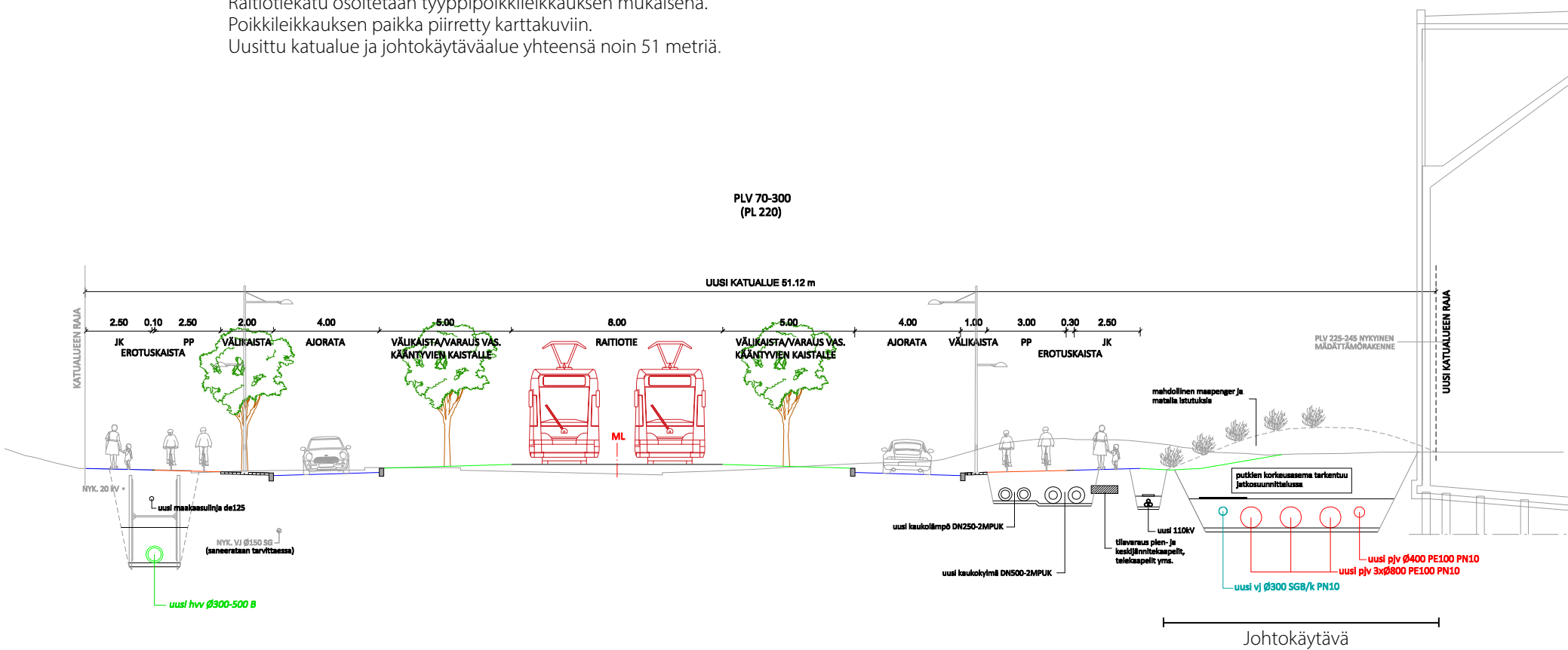
	Pääkatu
	Katu
	Junarata (rautatiehen liittyy Viinikassa järjestelyratapiha ja keskustassa henkilöratapiha)
	Alikulkutunneli / silta
	Uusi katuliittymä kilpailualueelle Muu katuliittymä (säilyvä)
	Liikennevalot (nykyiset tai uudet)
	Raitiotiekatu
	Bussikatu
	Raitiotien pysäkkivaihtoehdot (valitaan toinen, raitiotiepysäkin yhteydessä myös bussipysäkki)
	Bussipysäkki (molemmiin puolin katua risteysten yhteydessä)
	Kävely- ja pyöräilyreitti Yhteystarve alueen läpi
	Kehitettävä liittymäalue

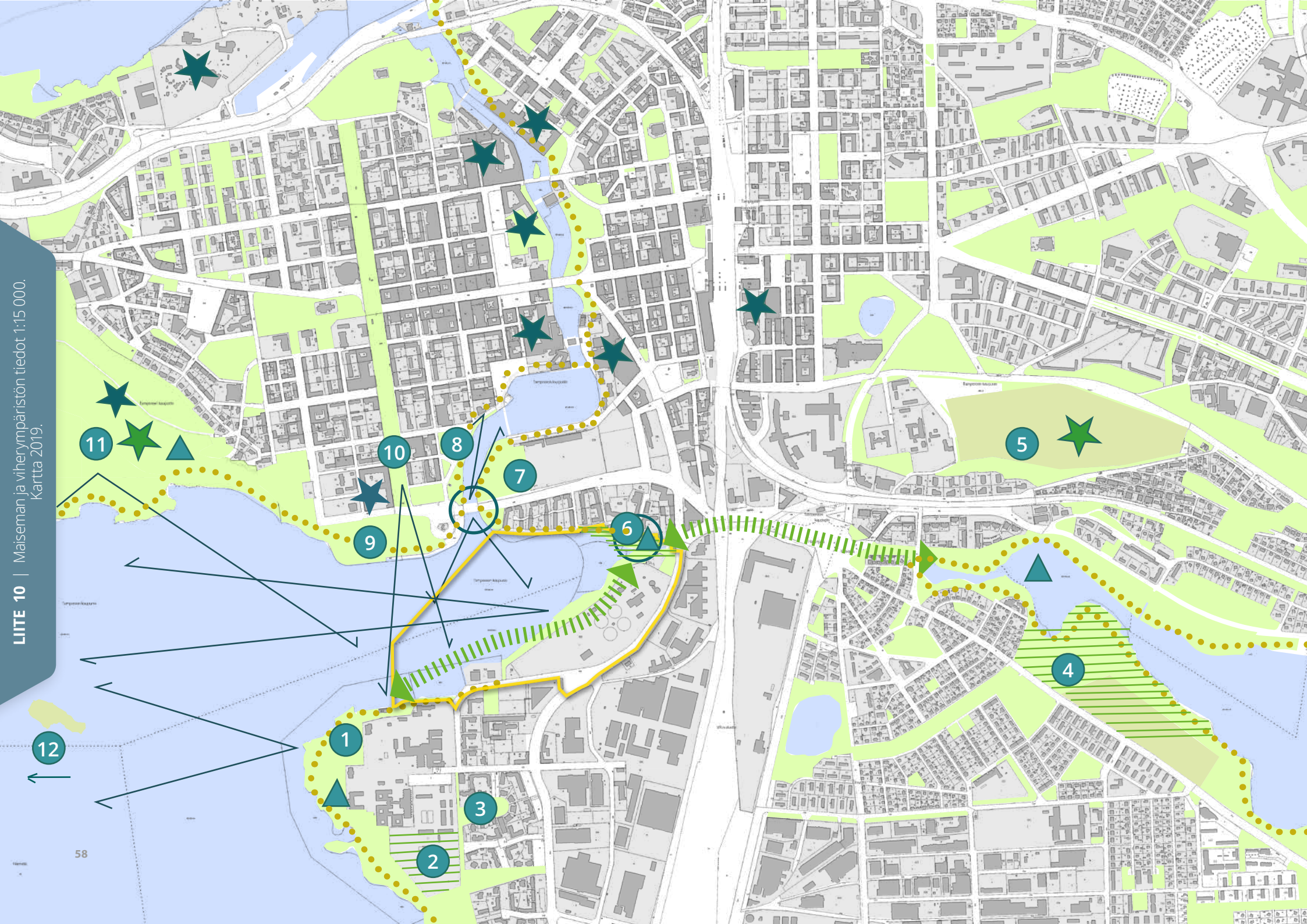
Hatanpään valtatie katuja järjestelyt

Hatanpään valtatie, tyyppipoikkileikkaus A-A

Raitiotiekatu osoitetaan tyyppipoikkileikkauksen mukaisena. Poikkileikkauksen paikka piirretty karttakuviin. Uusittu katualue ja johtokäytäväalue yhteensä noin 51 metriä.

Merkkien selitykset:

	Viher- ja virkistysverkko
	Viheralueena kehitettävä alue
	Merkittävä maiseman solmukohta
	Kehitettävä viheryhteys (virkistys ja ekologia)
	Suurmaiseman maamerkki
	Merkittävät rakennetut maamerkit (piiput ja tornit)
	Merkittävät näkymät
	Arvokas luontokohde
	Merkittävä virkistys- ja kävelyreittireitti

Viheralueiden palvelut:

- 1 Hatanpään kartanopuisto ja arboretum
- 2 Gauffinipuisto ja lähileikkipaikka
- 3 A. J. Reinilänpuiston alueleikkipaikka ja pallokenttä
- 4 Iidesjärven luonnonsuojelualue, perhepuisto ja koirapuisto
- 5 Kalevankankaan harjuselänne ja hautausmaa
- 6 Höyrynpuisto
- 7 Ratinanniemen tapahtumapuisto, urheilukenttä, koirapuisto ja kuntoilupaikka
- 8 Nalkalantorin lähileikkipaikka
- 9 Eteläpuiston pop-up puisto
- 10 Hämeenpuiston esplanadi
- 11 Pyynikin harjuselänne, luonnonsuojelu- ja ulkoilualue
- 12 Viikinsaaren ulkoilualue

Tampere

kuvakartta

Näsijärvi

95,2

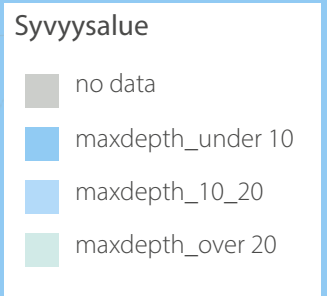
Myllysaari

Pyhäjärvi

Tärkeitä vapaa-ajan ja matkailun kohteita Tampereen keskustassa
(2019 punainen, 2030 keltainen)

1	Särkänniemen huvipuisto	24	Museo Milavida
2	Lastenkulttuurikeskus Rulla ja Kulttuuritalo Laikku	25	Emil Aaltosen museo
3	Tiitiäisen satupuisto, Pikku Kakkosen puisto, Sorsapuisto ja Emil Aaltosen puisto	26	Tampere-talo
4	Pyynikin urheilukenttä	27	Tampereen Teatteri
5	Pyynikin uimahalli	28	Tampereen Työväen Teatteri
6	Nääshalli	29	Teatteri Frenckell
7	Tammelan pallokenttä	30	Ahaa Teatteri
8	Tampereen stadion	31	Tampereen komediateatteri
9	Koulukadun kenttä	32	Pyynikin kesäteatteri
10	Santalahden virkistys- ja tapahtumapuisto	33	Keskustori
11	Tampereen Kansi (monitoimiareena, kasino ym.)	34	Laukontori
12	Mältinranta	35	Pyynikintori
13	Elianderin uimaranta	36	Tammelantori
14	Pyynikin uimaranta	37	Naistenlahden venesatama
15	Rosendahlin ranta	38	Mustalahden satama ja tapahtumasatama
16	Amurin työläismuseokortteli	39	Laukontorin satama
17	Lenin-museo	40	Ratinan satama
18	Museokeskus Vapriikki	41	Soutukeskuksen Satama
19	Muumimuseo	42	Kaupungin pääkirjasto Metso
20	Sara Hildénin taidemuseo	43	Koirapuisto
21	Tampereen taidemuseo	44	Näsinneula
22	Työväenmuseo Werstas	45	Pyynikin näkötorni
23	Vakoilumuseo	46	Kirkot

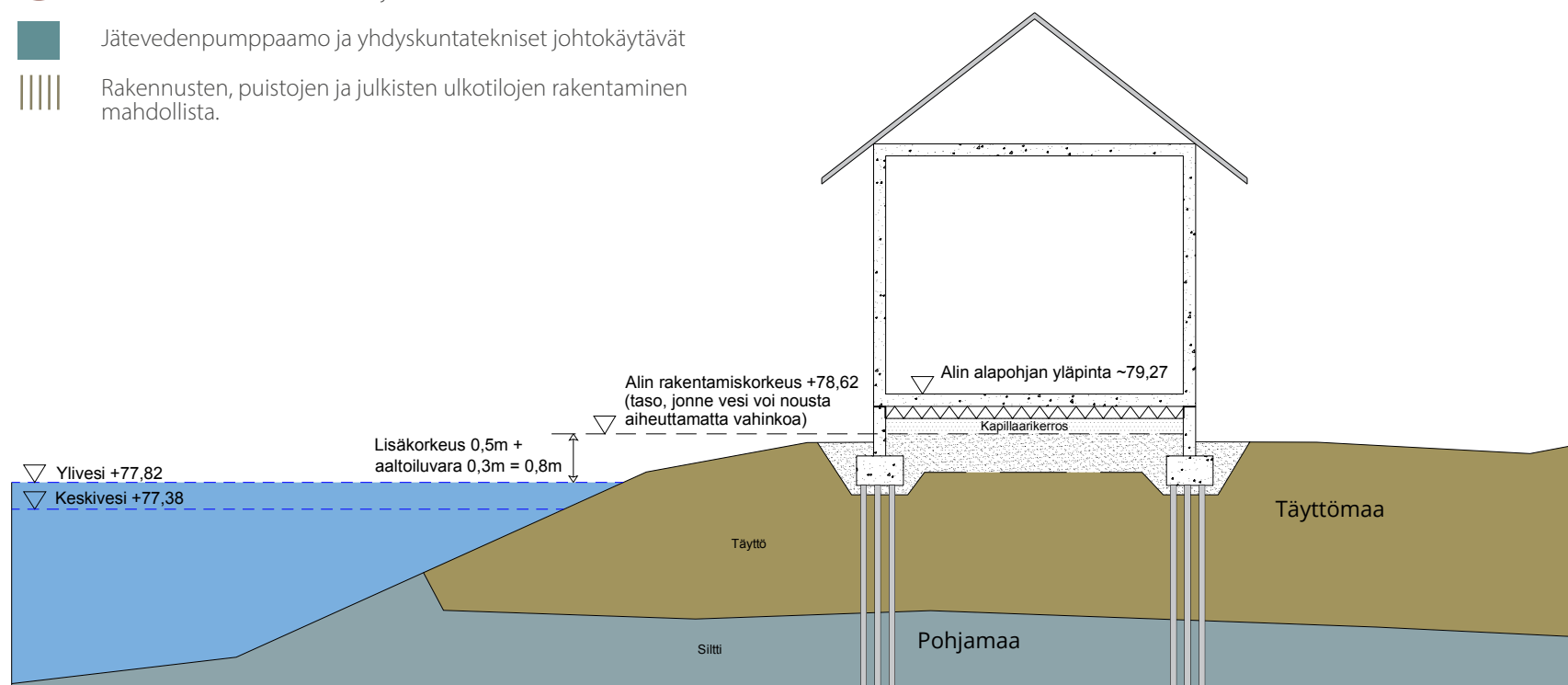

Valokava: Tampereen kaupunki / Minna Seppänen, 2019.

Merkkien selitykset:

- Nykyinen maa-alue ja rantaviiva
- Ensisijaisesti suositeltava uloin mahdollinen rantaviiva (maa-alueen ja veden raja, nykyisen vesistökäyrän +72,4 (N2000) kohdalla)
- Toissijaisesti suositeltava uloin mahdollinen rantaviiva (maa-alueen ja veden raja, nykyisen vesistökäyrän +67,4 (N2000) kohdalla)
- +81,6 Säilytettävä maanpinnan korkeusasema
- +79,27
+78,62 Rakennusten alin lattiakorko ja rakentamistaso
- Jätevedenpumppaamo ja yhdyskuntatekniset johtokäytävät
- Rakennusten, puistojen ja julkisten ulkotilojen rakentaminen mahdollista.

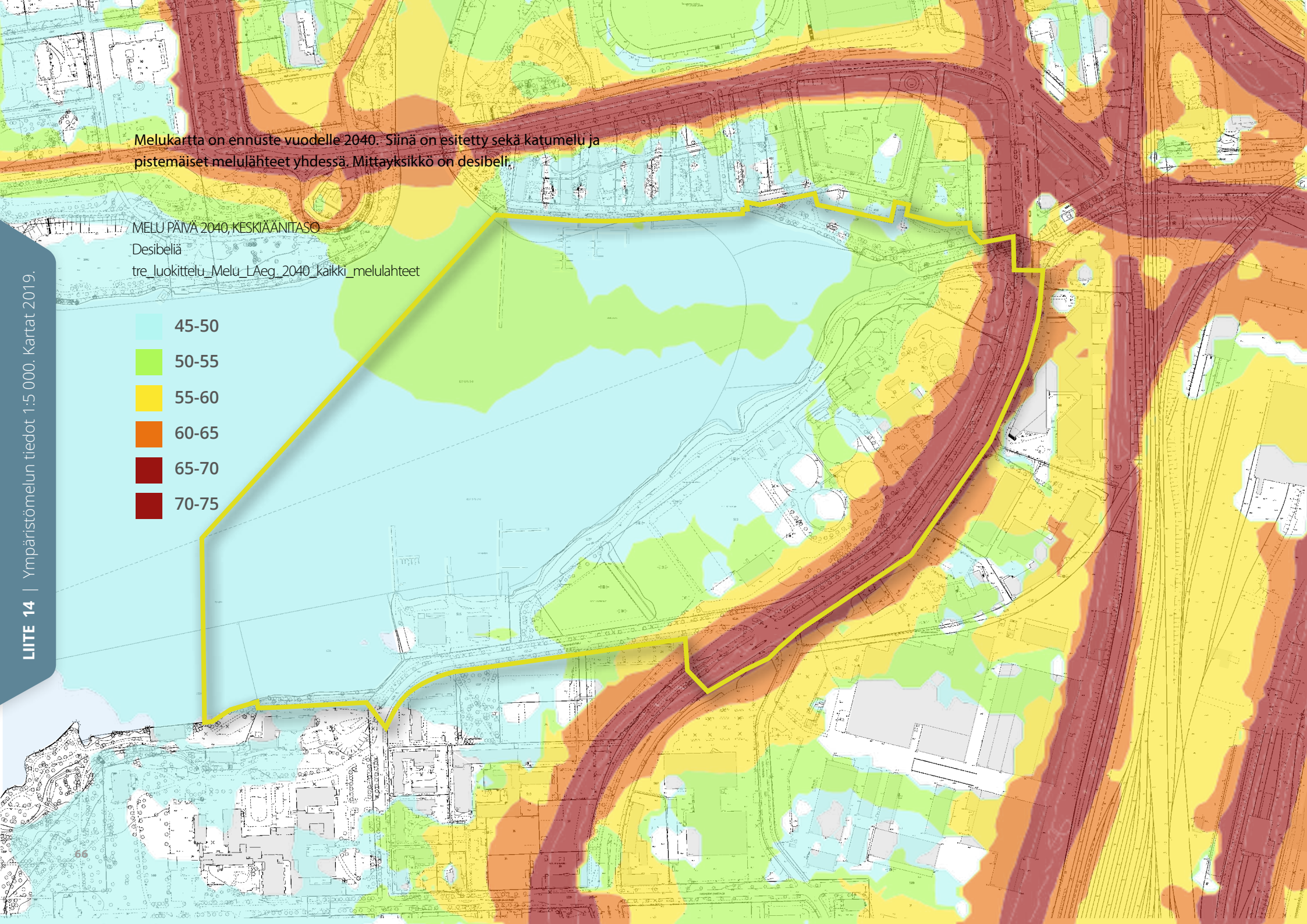
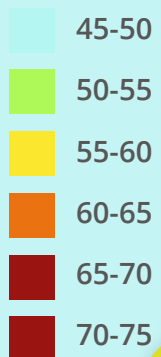

Melukartta on ennuste vuodelle 2040. Siinä on esitetty sekä katumelu ja pistemäiset melulähteet yhdessä. Mittayksikkö on desibeli.

MELU PÄIVÄ 2040, KESKIAÄNITASO

Desibeliä

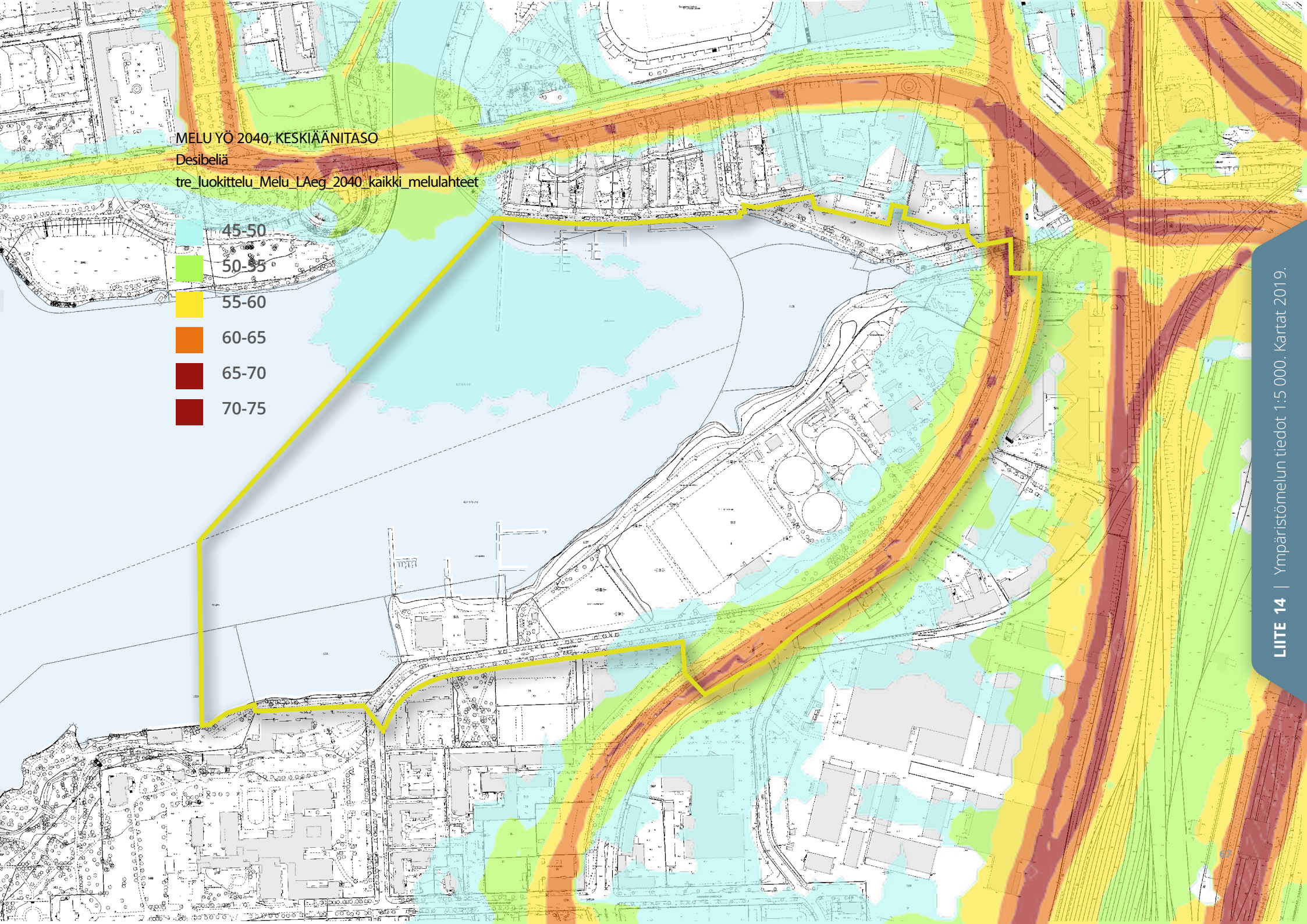
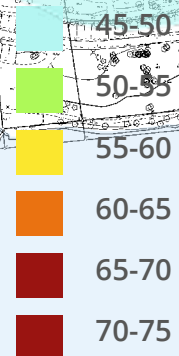
tre_luokittelu_Melu_LAeg_2040_kaikki_melulahteet

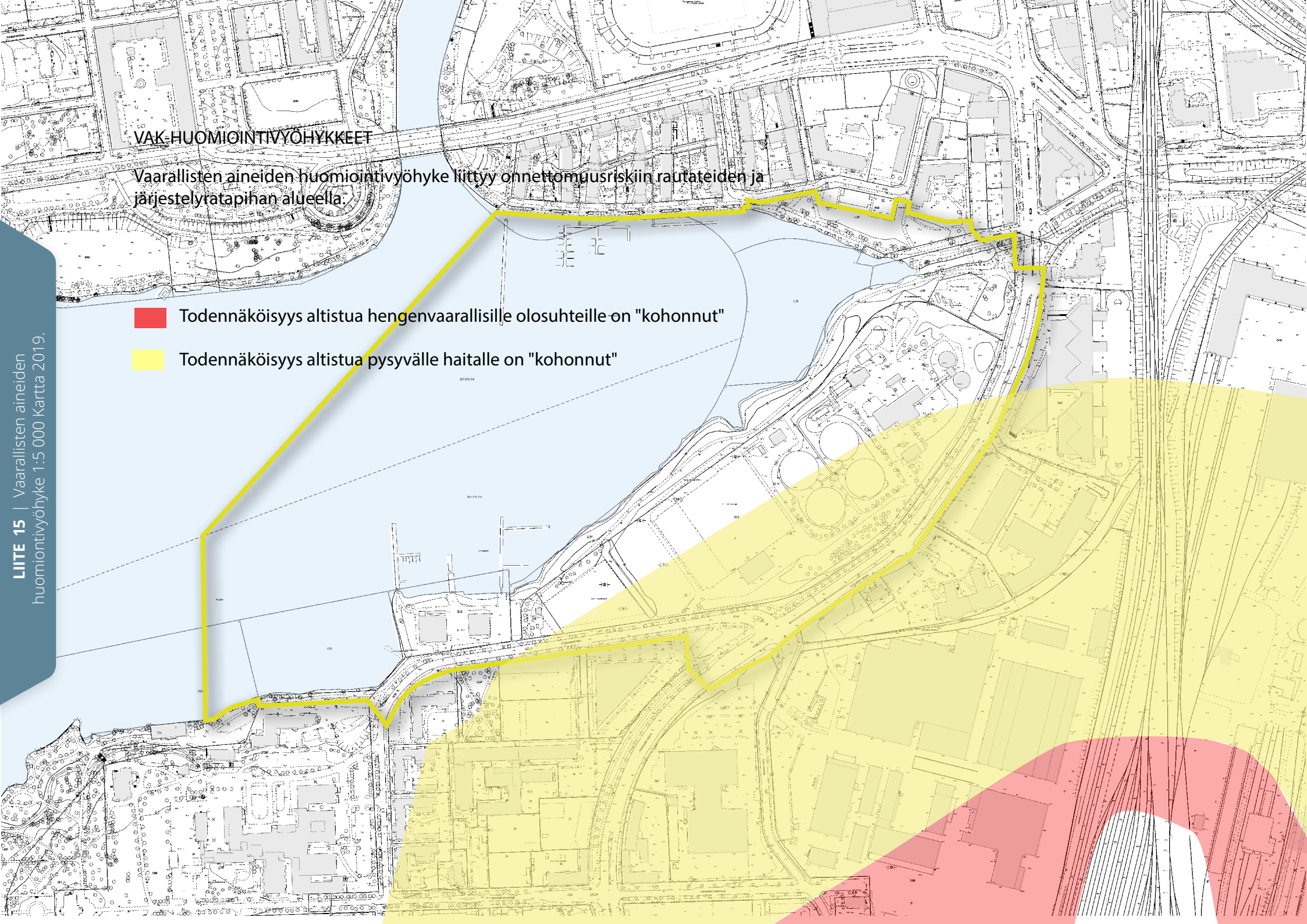

MELU YÖ 2040, KESKIÄÄNITASO

Desibeliä

tre luokittelu Melu LAeg 2040 kaikki melulahteet

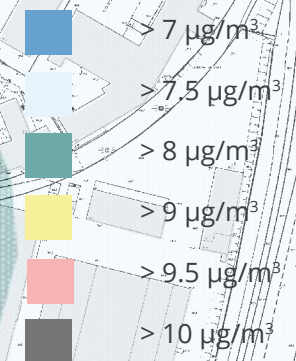

TILMANLAATUMALLINNUS 2011 (PM2.5 -pitoisuus, vuosi KA)

Vuonna 2011 tehty ilmanlaadun mallinnus on ennuste vuodelle 2030 (vuosikeskiarvo PM2.5). Ilmanlaadua heikentävien hiukkasten määrä on esitetty vyöhykkeittäin. Mitä suurempi luku, sen enemmän hiukkasia ilmassa on.

PM2.5 vuosi 2011 tyyli

Kuninkaan kartta 1758, osa

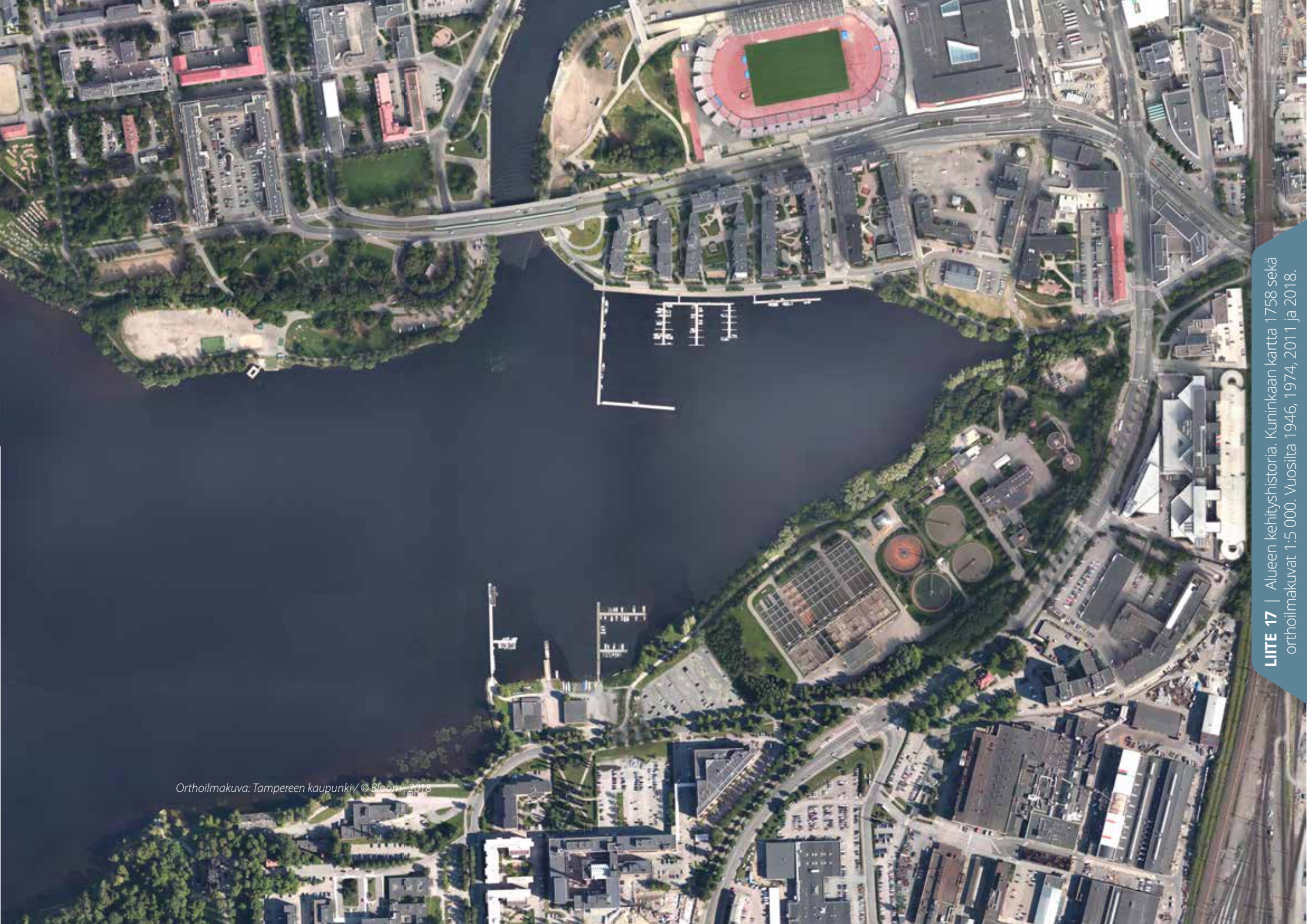

Orthoilmakuva, Tampereen kaupunki, 1946

Orthoilmakuva, Tampereen kaupunki, 2011

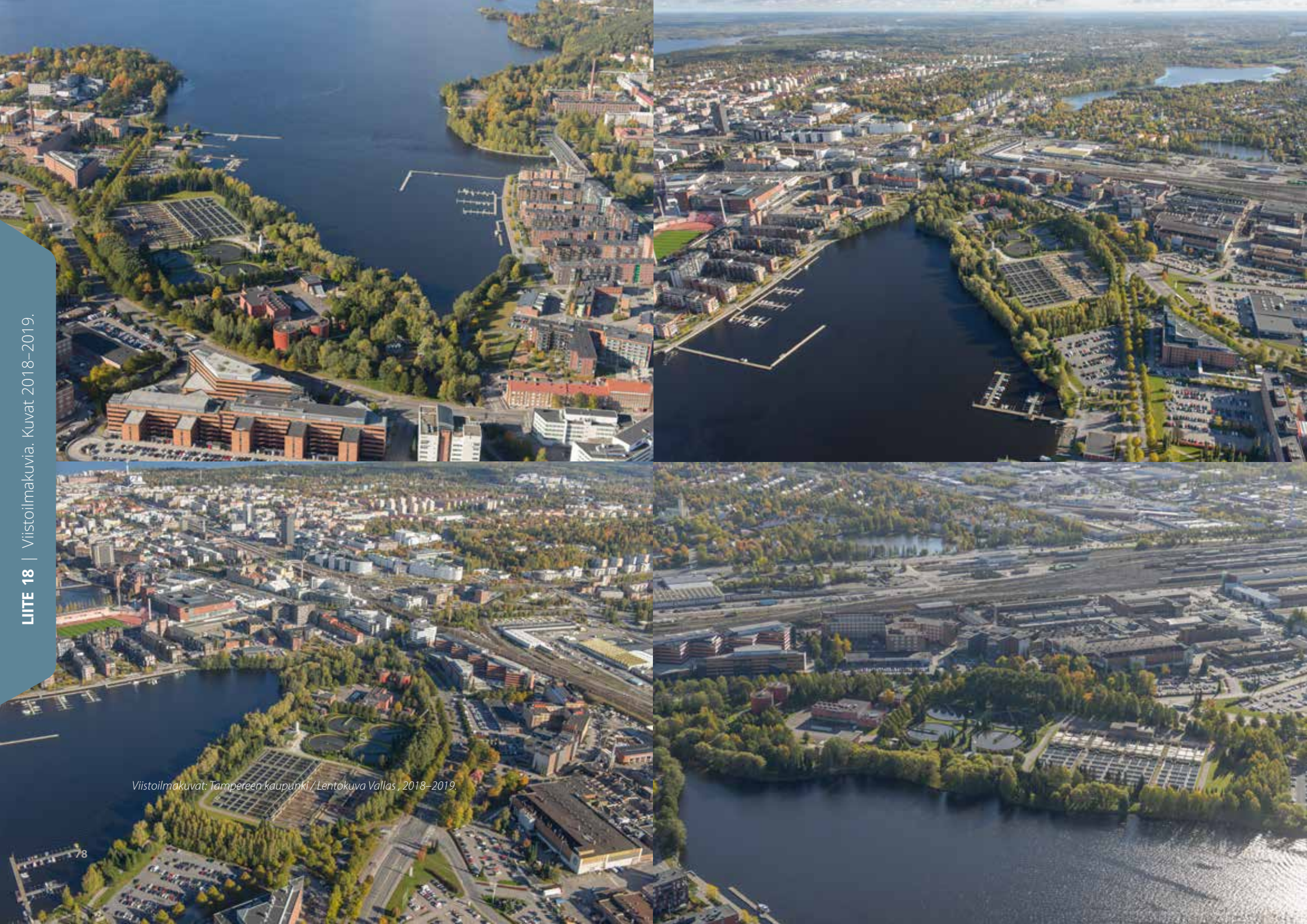

Orthoilmakuva: Tampereen kaupunki / © Bloom, 2018

Viistoilmakuvat Tampereen kaupunki / Lentokuva Vallas, 2018.

Viistoilmakuvat: Tampereen kaupunki / Lentokuva Vallas, 2018–2019.

Valokuvat: Tampereen kaupunki / Juho Vuolas, Minna Seppänen, Tarja Kaasalainen, 2018–2019.

Kilpailu Tampereen kaupungin verkkosivulla: www.tampere.fi/viinikanlahti

Kilpailun verkkosivu ja kilpailijoiden asiointisivusto, jonne pääsee myös kaupungin sivustolta:

<http://tampere.weup.city/viinikanlahti-competition>

Dno Tre: 2951/02.07.01/2019

Kilpailun järjestäjä: Tampereen kaupunki, Viiden tähden keskustan kehitysohjelma

Yhteistyössä: Suomen Arkkitehtiliitto (SAFA) ja Suomen Maisema-arkkitehtiliitto (MARK)

Kilpailusihteeri: Planest Oy / Antti Pirhonen

Kilpailun tietomallikoordinaattori: Tietoa Finland Oy

Kilpailuohjelman toimitus: Tampereen kaupunki

Kilpailuohjelman taitto: Tampereen kaupunki

Kilpailuohjelman oikoluku: Translatinki Oy

Painettu kilpailuohjelma: Grano Oy 15.5.2019.

TAMPERE.
FINLAND

www.tampere.fi/viinikanlahti

